

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia 2019 r.

w sprawie wprowadzenia w 2019 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie”

Na podstawie art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2018 r. poz. 1967) zarządza się, co następuje:

§ 1. W 2019 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wprowadza się „Program mający na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie”, który jest określony w załączniku do rozporządzenia.

§ 2. Program, o którym mowa w § 1, stosuje się od dnia 1 stycznia 2019 r.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Za zgodność pod względem
prawnym, legistycznym i redakcyjnym

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Z-ca Dyrektora Departamentu

Rawel Malaczek

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 1250).

Dyrektor Departamentu
Prawno-Legislacyjnego

Mariusz Gorzowski

**PROGRAM MAJĄCY NA CELU WCZESNE WYKRYCIE ZAKAŻEŃ WIRUSEM
WYWOŁUJĄCYM AFRYKAŃSKI POMÓR ŚWIŃ I POSZERZENIE WIEDZY NA
TEMAT TEJ CHOROBY ORAZ JEJ ZWALCZANIE**

**1. Identyfikacja programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem
wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz
jej zwalczanie**

Państwo członkowskie: Rzeczpospolita Polska

Choroba: afrykański pomór świń (African swine fever – ASF)

Okres realizacji: 1 stycznia – 31 grudnia 2019 r.

2. Dane historyczne dotyczące rozwoju epidemiologicznego afrykańskiego pomoru świń

W 2007 r. wirus afrykańskiego pomoru świń (ASF) rozprzestrzenił się z pierwotnego ogniska w Gruzji na terytorium Europy Wschodniej. Wirus prawdopodobnie został przeniesiony przez odpady kuchenne użyte do karmienia świń, pochodzące ze statku płynącego z Afryki, który zawiązał do portu w Poti (Gruzja). Po wprowadzeniu wirusa ASF na kontynent europejski, choroba ta bardzo szybko rozprzestrzeniła się na terytorium Armenii, Azerbejdżanu oraz Federacji Rosyjskiej. W sierpniu 2012 r. ognisko tej choroby zostało stwierdzone w południowo-wschodniej części Ukrainy. W czerwcu 2013 r. białoruskie władze weterynaryjne potwierdziły wykrycie ASF we wsi Czapuń w obwodzie grodzieńskim, 170 km od granicy z Rzeczpospolitą Polską, oraz w Witebsku w północno-wschodniej części Białorusi, 450 km od granicy z Rzeczpospolitą Polską. W styczniu 2014 r. na terytorium Litwy stwierdzono 2 przypadki wirusa ASF u dzików, natomiast w dniu 17 lutego 2014 r. potwierdzono pierwszy przypadek wirusa ASF u dzików na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Łącznie od dnia 17 lutego 2014 r. do dnia 31 grudnia 2016 r. stwierdzono 163 przypadki ASF u dzików oraz 23 ogniska ASF u świń, zlokalizowane na obszarze trzech województw – podlaskiego, lubelskiego oraz mazowieckiego. W latach 2014 – 2016 stwierdzono ogniska oraz przypadki ASF u dzików na terytorium Litwy, Łotwy

i Estonii. Odnotowano również wzrost liczby przypadków ASF u dzików i liczby ognisk ASF u świń na Ukrainie. Istnieje duże prawdopodobieństwo dalszego szerzenia się wirusa ASF, w szczególności wśród zwierząt wolno żyjących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz w państwach nadbałtyckich, z uwagi na duże kompleksy leśne na granicy między państwami nadbałtyckimi a Białorusią, oraz znaczący ruch osobowy i tranzytowy między tymi państwami, zwiększający ryzyko nielegalnego przewiezienia produktów żywnościowych skażonych wirusem lub przeniesienia wirusa przez środki transportu lub podróżnych.

Od 2011 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są prowadzone badania laboratoryjne w kierunku wykrycia ASF. Badania te były prowadzone w pasie przygranicznym o szerokości 40 km (wzdłuż granicy północnej z Obwodem Kaliningradzkim i wschodniej z Litwą, Białorusią i Ukrainą) obejmującym części województw: warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, lubelskiego, mazowieckiego i podkarpackiego. Próbki były pobierane od padłych świń (na podstawie analizy ryzyka) oraz padłych i odstrzelonych dzików. Od lipca 2013 r. na obszarze położonym w strefie I, a od października 2013 r. na obszarze położonym w strefie II i III badania laboratoryjne w kierunku wykrycia ASF były prowadzone zgodnie z programem wprowadzonym w życie rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 17 stycznia 2014 r. w sprawie wprowadzenia programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń oraz poszerzenie wiedzy na temat ryzyka wystąpienia tej choroby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 115).

W 2014 r. były kontynuowane badania w kierunku wykrycia ASF, zgodnie z programem wprowadzonym w życie rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie wprowadzenia w 2014 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” (Dz. U. poz. 996).

W 2015 r. program był realizowany na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 lutego 2015 r. w sprawie wprowadzenia w 2015 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” (Dz. U. poz. 316, z późn. zm.).

W 2016 r. program był realizowany na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 stycznia 2016 r. w sprawie wprowadzenia w 2016 r. na terytorium

Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” (Dz. U. poz. 70, z późn. zm.).

W 2017 r. program był realizowany na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 marca 2017 r. w sprawie wprowadzenia w 2017 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” (Dz. U. poz. 625).

W 2018 r. program był realizowany na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 stycznia 2018 r. w sprawie wprowadzenia w 2018 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” (Dz. U. poz. 316, z późn. zm.).

Liczba wykonanych badań laboratoryjnych oraz otrzymanych dodatnich wyników tych badań, w ramach realizacji programu w latach 2013 – 2017 została opisana w ust. 6.2.

3. Opis programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie

Program mający na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie, zwany dalej „programem”, przewiduje zastosowanie środków, których celem jest wzmocnienie ochrony terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed ASF.

W związku z niekorzystnym rozwojem sytuacji związanej z ASF w państwach graniczących od wschodu z Unią Europejską, program przewiduje monitorowanie ASF zarówno u dzików, jak i u świń w celu skutecznego przeciwdziałania rozprzestrzenieniu się ASF na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i Unii Europejskiej oraz określa środki zwalczania ASF.

Program będzie realizowany w 2019 r. i stanowi kontynuację programu realizowanego na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 stycznia 2018 r. w sprawie wprowadzenia w 2018 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie”.

Zgodnie z art. 41 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2018 r. poz. 1967), ASF należy do chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej program jest wprowadzany w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw rolnictwa, po jego zatwierdzeniu przez Komisję Europejską.

W programie określa się tzw. obszar działań średnioterminowych związanych ze zwalczaniem ASF (WAMTA- Wider Area for Medium Term Actions), na którym zgodnie ze strategią zwalczania ASF dla wschodniej części Unii Europejskiej (SANTE/7113/2015-Rev-7) będą prowadzone następujące działania:

- 1) redukcja populacji dzików prowadzona zarówno poprzez polowania i odstrzały sanitarny;
- 2) skierowane na zwiększenie udziału samic dzika w obniżaniu populacji tego gatunku zwierząt;
- 3) wprowadzenie zakazu karmienia dzików.

Szacowane ogólne koszty realizacji programu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w 2019 r. wyniosą 39 692 946,49 zł (9 564 458,33 euro). Z ogólnej sumy szacowanych kosztów programu Rzeczpospolita Polska będzie występowała do Komisji Europejskiej z wnioskiem o współfinansowanie ze środków Unii Europejskiej programu w odniesieniu do kosztów kwalifikowalnych w wysokości 33 377 070,05 zł (8 042 601,30 euro). Wszystkie szacunkowe koszty programu zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2019 z dnia 16 stycznia 2019 r. (Dz. U. poz. ...), w ramach limitu wydatków części 83 – rezerwy celowe oraz części 85 – budżety wojewodów.

Szacunkowe koszty realizacji programu w 2019 r., wyrażone w złotych, zostały przeliczone na euro według prognozowanego kursu euro zawartego w wytycznych Ministra Finansów dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw – aktualizacja październik 2018 r.

Finansowanie programu odbywa się ze środków budżetowych określonych w ustawie budżetowej na rok 2019 z dnia 16 stycznia 2019 r. w części 83 – rezerwy celowe, działu 758 – różne rozliczenia, rozdziału 75818 – rezerwy ogólne i celowe poz. 12, przeznaczonej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania chorób zakaźnych zwierząt), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, w tym na wypłatę wynagrodzeń dla lekarzy, wyznaczonych na podstawie art. 16 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1557), lub poz. 8 w części podlegającej refundacji ze środków Unii Europejskiej oraz środków budżetowych określonych w ustawie budżetowej na rok 2019 z dnia 16 stycznia 2019 r. w części 85 – budżety wojewodów, działu 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdziału 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego.

3.1. Cel programu

Celem programu jest wzmocnienie ochrony terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i terytorium Unii Europejskiej przed rozprzestrzenianiem się wirusa ASF. Program obejmuje działania nakierowane na zwalczanie oraz zapobieganie rozprzestrzenianiu się wirusa ASF, w tym:

- 1) badania laboratoryjne w kierunku wykrycia ASF przeprowadzane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) zakup kontenerów chłodniczych do przetrzymywania tusz odstrzelonych dzików oraz zakup wag hakowych;
- 3) finansowanie funkcjonowania odłowni żywołownych do odłowu dzików;
- 4) zwrot kosztów pozyskiwania dzików w ramach odstrzału sanitarnego na obszarze ochronnym, obszarze objętym ograniczeniami, obszarze zagrożenia oraz na obszarze WAMTA i na innych obszarach, na których jest prowadzony odstrzał sanitarny;
- 5) finansowanie pozyskiwania dzików w ramach polowań na obszarze ochronnym, obszarze objętym ograniczeniami, obszarze zagrożenia oraz na obszarze WAMTA;

- 6) ubój lub zabicie świń na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami lub obszarze ochronnym, o którym mowa w ust. 3.2.1 – w przypadku wystąpienia ASF u dzików (na podstawie art. 44 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt);
- 7) działania powiatowego lekarza weterynarii – po otrzymaniu zawiadomienia o podejrzeniu wystąpienia ASF – przeprowadzane zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 8) pobieranie próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF lub przeprowadzanie kontroli gospodarstw w zakresie spełniania wymagań związanych z bioasekuracją przez powiatowego lekarza weterynarii na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami lub obszarze ochronnym, o którym mowa w ust. 3.2.1;
- 9) unieszkodliwienie tusz dzików lub szczątków padłych dzików pochodzących z polowania na obszarze zagrożenia i obszarze objętym ograniczeniami, niezagospodarowanych przez myśliwych;
- 10) unieszkodliwienie tusz dzików, które nie mogą być zagospodarowane przez myśliwych na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze ochronnym;
- 11) wypłatę środków za zgłoszenie znalezienia zwłok dzików padłych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 12) dofinansowanie bezpiecznego usuwania zwłok dzików padłych na obszarze ochronnym, obszarze objętym ograniczeniami i obszarze zagrożenia;
- 13) wzmocnienie środków bioasekuracji na drogowych przejściach granicznych z Federacją Rosyjską, Białorusią i Ukrainą;
- 14) dofinansowanie odłowu dzików, zgodnie z art. 45 ust. 1 pkt 8g albo art. 46 ust. 3 pkt 8h ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia i zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, a także uśmiercenia oraz transportu i unieszkodliwiania zwłok odłowionych dzików;
- 15) prowadzenie przez Inspekcję Weterynaryjną kampanii informacyjnej;

a) dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz, a także rolników, myśliwych, władz samorządowych, innych służb, inspekcji i straży oraz społeczeństwa, obejmującej rozpowszechnienie informacji o:

- zagrożeniu ASF w taki sposób, aby te podmioty niezwłocznie zawiadamiały o podejrzeniu wystąpienia ASF zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt i sposobie zawiadamiania właściwych organów o podejrzeniu wystąpienia ASF,
- pierwszych objawach zakażenia wirusem ASF,
- ryzyku, jakie niesie wprowadzanie produktów wieprzowych do gospodarstwa, w którym są utrzymywane świnie, w tym w szczególności wprowadzanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej produktów pochodzenia wieprzowego spoza tego terytorium,
- metodach bezpiecznego unieszkodliwiania padłych dzików lub dopuszczalnych sposobach zagospodarowania odstrzelonych dzików,
- obowiązku zawiadamiania organów Inspekcji Weterynaryjnej o każdym przypadku znalezienia padłego dzika,
- wymaganiach dotyczących bioasekuracji,

b) dla podmiotów świadczących usługi z zakresu przewozu osób, w tym operatorów portów lotniczych i portów morskich oraz dla operatorów biur podróży i podmiotów świadczących usługi pocztowe i kurierskie, mającej na celu przekazanie wiedzy na temat ASF.

3.2. Realizacja programu

3.2.1. Podział terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na obszary według kryterium zagrożenia wystąpieniem wirusa ASF

Obszar zagrożenia oraz obszar objęty ograniczeniami

Obszar objęty ograniczeniami oraz obszar zagrożenia obejmuje powiaty lub części powiatów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymienione odpowiednio w części II i części III załącznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich i uchylającej decyzję wykonawczą 2014/178/UE (Dz. Urz. UE L 295 z 11.10.2014, str. 63, z późn. zm.), zwanej dalej „decyzją 2014/709/UE”.

Obszar ochronny

Obszar ochronny obejmuje powiaty lub części powiatów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymienione w części I załącznika do decyzji 2014/709/UE, zwany dalej „obszarem ochronnym”.

3.2.2. Kontrola stanu zdrowia świń i pobieranie próbek na obszarach wyznaczonych zgodnie z ust. 3.2.1

Obszar zagrożenia oraz obszar objęty ograniczeniami

Na obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze zagrożenia wprowadza się środki w zakresie zwalczania ASF zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1, art. 48a ust. 3 i art. 61 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, a także monitorowania zdrowia świń i dzików. W ramach programu posiadacze świń są obowiązani, uwzględniając § 6 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 344, z późn. zm.), do codziennego kontrolowania stanu zdrowia świń. Ponadto, na podstawie § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. poz. 711, z późn. zm.) posiadacze świń są obowiązani do informowania urzędowego lekarza weterynarii o każdym przypadku padnięcia świni w gospodarstwie. Zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt posiadacze świń są obowiązani do niezwłocznego zawiadomienia organu Inspekcji Weterynaryjnej albo najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej, albo wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, o każdym przypadku podejrzenia wystąpienia ASF.

W związku z wystąpieniem ASF, na obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze zagrożenia obowiązują nakazy i zakazy określone odpowiednio w § 1 ust. 1 i § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń.

Zgodnie z § 2a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny (Dz. U. z 2016 r. poz. 885) w przypadku wprowadzenia ograniczeń wynikających z ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt dopuszcza się ubój w gospodarstwie objętym ograniczeniem, jeżeli ograniczenie to zostało wprowadzone w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, lub państwa trzeciego, graniczących z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pod warunkiem, że świnię były utrzymywane w tym gospodarstwie, co najmniej przez 30 dni przed ubojem, a ponadto, gdy:

- 1) świnię te zostaną poddane badaniu przedubojowemu przeprowadzonemu w sposób określony w części A rozdziału IV sekcji IV załącznika I do rozporządzenia (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące organizacji urzędowych kontroli w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 206, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 75), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 854/2004”;
- 2) mięso pozyskane w wyniku uboju tych świń zostanie poddane badaniu poubojowemu.

W przypadku uboju świń w celu produkcji mięsa na użytek własny próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF są pobierane przez urzędowego lekarza weterynarii przy przeprowadzaniu badania przedubojowego świń lub badania poubojowego mięsa z tych świń – w przypadku gdy ubój świń jest dokonywany w gospodarstwie położonym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej wymienionym w części:

- 1) II załącznika do decyzji 2014/709/UE – jeżeli istnieje podejrzenie wystąpienia afrykańskiego pomoru świń;
- 2) III załącznika do decyzji 2014/709/UE – w każdym przypadku.

W trakcie badania przedubojowego świń lub poubojowego mięsa pozyskanego w wyniku uboju świń w rzeźni urzędowy lekarz weterynarii zwraca uwagę na charakterystyczne

dla ASF zmiany, a w przypadku podejrzenia wystąpienia ASF – pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF.

Poza działaniami opisanymi powyżej w każdym przypadku zawiadomienia organu Inspekcji Weterynaryjnej przez posiadacza świń o padłej świni lub o podejrzeniu wystąpienia ASF jest przeprowadzane badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała lub badanie sekcyjne świń znajdujących się w stadzie, a w razie konieczności są pobierane próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF, zgodnie z rozdziałem 4 lit. A załącznika do decyzji Komisji Europejskiej 2003/422/WE z dnia 26 maja 2003 r. zatwierdzającej podręcznik diagnostyczny dotyczący afrykańskiego pomoru świń (Dz. Urz. UE L 143 z 11.06.2003, str. 35 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 39, str. 59), zwanej dalej „decyzją 2003/422/WE”.

W gospodarstwach utrzymujących świnię powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza dwa razy w roku, w możliwie równych odstępach czasu (nie krótszych niż 4 miesiące), kontrolę stanu zdrowia świń wraz z wywiadem lekarsko-weterynaryjnym oraz badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała, zgodnie z rozdziałem 4 lit. A załącznika do decyzji 2003/422/WE, oraz kontrolę przestrzegania:

- 1) zakazów i nakazów, o których mowa odpowiednio w § 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, oraz obowiązku, o którym mowa w § 18 ust. 2 tego rozporządzenia, z tym że w przypadku:
 - a) stwierdzenia niewykonania nakazów i zakazów, o których mowa odpowiednio w § 1 ust. 1 pkt 1 i 3–6 oraz § 2 ust. 1, oraz niespełnienia obowiązku, o którym mowa w § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza dodatkową kontrolę przestrzegania zakazów i nakazów, o których mowa powyżej, kontrolę stanu zdrowia świń wraz z wywiadem lekarsko-weterynaryjnym oraz badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała,
 - b) przemieszczania świń z gospodarstw, niespełniających wymogów określonych w § 4 ust. 2 pkt 2 lit. b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, położonych na obszarze objętym ograniczeniami

oraz obszarze zagrożenia, poza te obszary, przemieszczane świnie zostają poddane badaniu, o którym mowa w § 4 ust. 2 pkt 1 tego rozporządzenia;

- 2) wymagań dotyczących bioasekuracji, o których mowa w ust. 6 załącznika do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 kwietnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia „Programu bioasekuracji mającego na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń” na lata 2015–2018 (Dz. U. poz. 517, z późn. zm.) – na obszarze określonym w § 1 tego rozporządzenia.

W przypadku niespełniania przez gospodarstwo wymagań, o których mowa w ust. 6 załącznika do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 kwietnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia „Programu bioasekuracji mającego na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń” na lata 2015–2018, powiatowy lekarz weterynarii wydaje decyzję, o której mowa w ust. 8 załącznika do tego rozporządzenia.

Na obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze zagrożenia urzędowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF:

- 1) o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, a w szczególności od świń:
 - a) padłych, u których nie można wykluczyć zakażenia wirusem ASF,
 - b) które wykazują nietypowe objawy kliniczne, na podstawie których nie jest możliwe postawienie diagnozy,
 - c) mających:
 - objawy chorobowe wraz z gorączką lub
 - gorączkę i objawy zespołu krwotocznego;
- 2) od świń, o których mowa w § 2a ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny, gdy ubój świń jest dokonywany w gospodarstwie położonym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej wymienionym w części:
 - a) II załącznika do decyzji 2014/709/UE – jeżeli istnieje podejrzenie wystąpienia afrykańskiego pomoru świń,
 - b) III załącznika do decyzji 2014/709/UE – w każdym przypadku.

Powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF, o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, z każdego dzika znalezionej martwego, w tym ze zwłok dzików ulegających autolizie oraz dzików zabitych w wypadkach komunikacyjnych, na obszarze objętym ograniczeniami oraz na obszarze zagrożenia, a także z każdego dzika odstrzelonego na obszarze objętym ograniczeniami oraz na obszarze zagrożenia, dostarczonego do położonego na tych obszarach punktu skupu dziczyzny lub zakładu obróbki dziczyzny lub innego zakładu nadzorowanego przez organ Inspekcji Weterynaryjnej, w którym mogą być przechowywane tusze lub skóry dzików.

W przypadku odstrzelonych dzików niewykazujących żadnych objawów chorobowych dopuszcza się pobieranie próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF przez myśliwych, którzy zostali przeszkoleni przy wykorzystaniu dostarczonych przez powiatowego lekarza weterynarii myśliwym oraz kołom łowieckim wytycznych i ulotek, w sposób opisany w ust. 3.6.

Każdą tuszę odstrzelonego dzika znakuje się znakiem zawierającym numer kolejny tuszy, numer koła łowieckiego, miejscowość i datę pozyskania tuszy.

Myśliwi, pracownicy Służby Leśnej i Straży Granicznej oraz osoby mające kontakt z martwymi dzikami mają obowiązek zgłoszenia organom Inspekcji Weterynaryjnej faktu znalezienia zwłok dzików. Na obszarze objętym ograniczeniami oraz na obszarze zagrożenia myśliwi przekazują na piśmie właściwemu powiatowemu lekarzowi weterynarii informację o terminach planowanych polowań lub liczbie polowań w określonym przedziale czasowym oraz o terminach dokonywania odstrzału sanitarnego lub liczbie odstrzałów sanitarnych w określonym przedziale czasowym.

Każdy odstrzelony dzik na obszarze objętym ograniczeniami oraz na obszarze zagrożenia jest niezwłocznie dostarczany do położonego na tym samym obszarze:

- 1) punktu skupu dziczyzny lub zakładu obróbki dziczyzny lub
- 2) innego zakładu nadzorowanego przez organ Inspekcji Weterynaryjnej, w którym mogą być przechowywane tusze lub skóry dzików.

Za dziki pozyskane w ramach polowania, dostarczone do punktu lub zakładu, o których mowa powyżej, powiatowy lekarz weterynarii wypłaca dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego lub dyrektorowi parku narodowego w przypadku wykonywania polowań

na obszarze parku narodowego lub innym podmiotom wykonującym polowania na terenach wskazanych rozporządzeniem powiatowego lekarza weterynarii lub wojewody kwotę:

- 650 zł brutto za samice przelatki i dorosłe samice dzika;
- 300 zł brutto za pozostałe dziki.

Powyższa kwota obejmuje w szczególności zryczałtowane koszty:

- 1) polowania i bioasekuracji myśliwego podczas polowania;
- 2) pobrania próbek, transportu upolowanych dzików oraz dojazdu myśliwego – na obszar zagrożenia i obszar objęty ograniczeniami;
- 3) przetrzymywania dzików w kontenerach chłodniczych;
- 4) unieszkodliwienia patrochów dzików.

Inspekcja Weterynaryjna dofinansowuje unieszkodliwienie tusz dzików w pełnej wysokości poniesionych kosztów, wraz ze wszystkimi częściami ciała dzików, które nie zostaną zagospodarowane przez myśliwych oraz tusz dzików z dodatnim wynikiem badań laboratoryjnych oraz tusz przechowywanych z nimi w kontenerze chłodniczym, w tym transportu do przedsiębiorstwa lub zakładu w rozumieniu art. 24 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego i produktów pochodnych, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1069/2009”.

Zwrot kosztów za odstrzał sanitarny dzików na obszarze zagrożenia i obszarze objętym ograniczeniami został opisany w rozdziale 3.7 programu.

W punktach i zakładach, o których mowa powyżej, tusze, części ciała i skóry dzików przechowuje się w sposób zapobiegający bezpośredniemu kontaktowi nieprzebadanych tusz, części ciała i skór dzików z surowcami i innymi przedmiotami, które mogą spowodować rozprzestrzenianie się wirusa ASF.

Powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza oględziny tuszy, zwracając uwagę na zmiany chorobowe, które mogą wskazywać na zakażenie wirusem ASF.

Zgodnie z rozporządzeniem nr 1069/2009:

- 1) wszystkie znalezione zwłoki dzików,

2) wszystkie tusze wraz ze wszystkimi częściami ciała odstrzelonych dzików, w tym sierść i skóra, w odniesieniu, do których uzyskano dodatni wynik badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF,

3) narogi i patrochy oraz inne części ciała odstrzelonego chorego dzika

– na obszarze objętym ograniczeniami oraz na obszarze zagrożenia są kwalifikowane, jako materiał kategorii 1 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 12 rozporządzenia nr 1069/2009.

Patrochy odstrzelonego dzika na obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze zagrożenia są kwalifikowane, jako materiał kategorii 2 podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 13 rozporządzenia nr 1069/2009.

Tusze odstrzelonych dzików na obszarze objętym ograniczeniami oraz na obszarze zagrożenia, bez patrochów, w odniesieniu do których uzyskano ujemne wyniki badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF, a które nie są przeznaczone do spożycia przez ludzi, są kwalifikowane jako materiał kategorii 3 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 14 rozporządzenia nr 1069/2009.

W przypadku wysyłania poza obszar zagrożenia produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego otrzymanych ze świń pochodzących z obszaru zagrożenia stosuje się § 10 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń.

Dzierżawcy, zarządcy obwodów łowieckich i dyrektorzy parków narodowych okresowo, nie rzadziej niż raz na kwartał, sprawdzają rzetelność dokumentowania przez myśliwych wykonywania polowań na dziki na obszarze zagrożenia i obszarze objętym ograniczeniami. Niezwłocznie informują powiatowego lekarza weterynarii o ujawnionych w tym zakresie nieprawidłowościach.

Powiatowy lekarz weterynarii weryfikuje w miarę możliwości, nie rzadziej niż raz na kwartał, liczbę zgłaszanych przez myśliwych, pozyskanych w ramach polowania dzików, z rzeczywistą liczbą tusz tych zwierząt znajdujących się z punktach skupu dziczyzny i innych miejscach ich czasowego przetrzymywania.

Obszar ochronny

Na obszarze ochronnym wprowadza się środki w zakresie zwalczania ASF zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1, art. 48a ust. 3 i art. 61 ustawy z dnia 11

marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, a także monitorowanie zdrowia świń i dzików. W ramach programu posiadacze świń są obowiązani, uwzględniając § 6 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 344, z późn. zm.), do codziennego kontrolowania stanu zdrowia świń. Ponadto, na podstawie § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń posiadacze świń są obowiązani do informowania urzędowego lekarza weterynarii o każdym przypadku padnięcia świni w gospodarstwie. Zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt posiadacze świń są obowiązani do niezwłocznego zawiadomienia organu Inspekcji Weterynaryjnej albo najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej albo wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, o każdym przypadku podejrzenia wystąpienia ASF.

Na obszarze ochronnym obowiązują nakazy określone w § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń i zakazy określone w § 2 ust. 1 tego rozporządzenia.

Zgodnie z § 2a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny, w przypadku wprowadzenia ograniczeń wynikających z ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt dopuszcza się ubój w gospodarstwie objętym ograniczeniem, jeżeli ograniczenie to zostało wprowadzone w związku z wystąpieniem ASF na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, lub państwa trzeciego, graniczących z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pod warunkiem że świnię były utrzymywane w tym gospodarstwie co najmniej przez 30 dni przed ubojem, a ponadto gdy:

- 1) świnię tę zostaną poddane badaniu przedubojowemu świń przeprowadzonemu w sposób określony w części A rozdziału IV sekcji IV załącznika I do rozporządzenia nr 854/2004;
- 2) mięso pozyskane w wyniku uboju tych świń zostanie poddane badaniu poubojowemu.

Próbki do badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF pobiera się przy przeprowadzaniu badania przedubojowego świń albo badania poubojowego mięsa z tych świń – w przypadku, gdy istnieje podejrzenie wystąpienia ASF.

W trakcie badania przedubojowego lub poubojowego w rzeźni lekarz weterynarii zwraca uwagę na charakterystyczne dla ASF zmiany, a w przypadku podejrzenia wystąpienia ASF pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF.

Poza działaniami opisanymi powyżej, w każdym przypadku zawiadomienia organu Inspekcji Weterynaryjnej przez posiadacza świń o padłej świni lub o podejrzeniu wystąpienia ASF, jest przeprowadzane badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała lub badanie sekcyjne świń znajdujących się w stadzie, a w razie konieczności są pobierane próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF.

Na obszarze ochronnym powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza w gospodarstwach utrzymujących świnię, dwa razy w roku, w możliwie równych odstępach czasu, nie krótszych niż 4 miesiące, kontrolę przestrzegania zakazów i nakazów, o których mowa odpowiednio w § 1 i 2, oraz obowiązku, o którym mowa w § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, kontrolę stanu zdrowia świń wraz z wywiadem lekarsko-weterynaryjnym oraz badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała. Badanie kliniczne świń jest przeprowadzane zgodnie z rozdziałem 4 lit. A załącznika do decyzji 2003/422/WE. W przypadku stwierdzenia niewykonania nakazów i zakazów, o których mowa odpowiednio w § 1 ust. 1 pkt 1, 3–6 oraz § 2 ust. 1, oraz niespełnienia obowiązku, o którym mowa w § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza dodatkową kontrolę przestrzegania zakazów i nakazów, o których mowa powyżej, kontrolę stanu zdrowia świń wraz z wywiadem lekarsko-weterynaryjnym oraz badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała.

W przypadku przemieszczania świń z gospodarstw położonych na obszarze ochronnym, niespełniających wymagań zawartych w § 8 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa trzeciego, świnię zostają poddane badaniu, o którym mowa w § 8 ust. 2 pkt 3 tego rozporządzenia.

Z obszaru każdego powiatu lub jego części położonych na obszarze ochronnym urzędowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF:

- 1) o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, a w szczególności od świń:
 - a) padłych, u których nie można wykluczyć zakażenia wirusem ASF,
 - b) wykazujących nietypowe objawy kliniczne, na podstawie których niemożliwe jest postawienie diagnozy,
 - c) mających:
 - objawy chorobowe wraz z gorączką lub
 - gorączkę i objawy zespołu krwotocznego;
- 2) od świń, o których mowa w § 2a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny – w przypadku gdy istnieje podejrzenie wystąpienia ASF.

Powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF, o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, z każdego znalezionej martwego dzika, w tym ze zwłok dzików ulegających autolizie oraz dzików zabitych w wypadkach komunikacyjnych, na obszarze ochronnym oraz od każdego dzika odstrzelonego dostarczonego do położonego na tym obszarze punktu skupu dziczyzny lub zakładu obróbki dziczyzny lub innego zakładu nadzorowanego przez organ Inspekcji Weterynaryjnej, w którym mogą być przechowywane tusze lub skóry dzików.

W przypadku odstrzelonych dzików niewykazujących żadnych objawów chorobowych, dopuszcza się pobieranie próbek do badań w kierunku wykrycia ASF przez myśliwych, którzy zostali przeszkoleni przy wykorzystaniu dostarczonych przez powiatowego lekarza weterynarii myśliwym oraz kołom łowieckim wytycznych i ulotek, w sposób opisany w ust. 3.6.

Każdą tuszę odstrzelonego dzika znakuje się znakiem zawierającym numer kolejny tuszy, numer koła łowieckiego, miejscowość i datę pozyskania tuszy.

Myśliwi, pracownicy Służby Leśnej i Straży Granicznej oraz osoby mające kontakt z martwymi dzikami mają obowiązek zgłoszenia organom Inspekcji Weterynaryjnej faktu znalezienia zwłok dzików.

Każdy odstrzelony dzik na obszarze ochronnym jest niezwłocznie dostarczany do położonego na tym samym obszarze:

- 1) punktu skupu dziczyzny lub zakładu obróbki dziczyzny lub
- 2) innego zakładu nadzorowanego przez organ Inspekcji Weterynaryjnej, w którym mogą być przechowywane tusze lub skóry dzików.

Za dziki pozyskane w ramach polowania, dostarczone do punktu lub zakładu, o których mowa powyżej powiatowy lekarz weterynarii wypłaca dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego lub dyrektorowi parku narodowego w przypadku wykonywania polowań na obszarze Parku Narodowego kwotę:

- 1) 650 zł brutto – za samice przelatki i starsze samice dzika;
- 2) 300 zł brutto – za pozostałe dziki.

Powyższa kwota obejmuje w szczególności zryczałtowane koszty:

- 1) polowania i bioasekuracji myśliwego podczas polowania;
- 2) pobrania próbek, transportu upolowanych dzików oraz dojazdu myśliwego na obszar ochronny;
- 3) przetrzymywania tusz dzików w kontenerach chłodniczych;
- 4) unieszkodliwienia tusz dzików, wraz ze wszystkimi częściami ciała odstrzelonych dzików, które nie zostaną zagospodarowane przez myśliwych, za wyjątkiem tusz dzików z dodatnim wynikiem badań laboratoryjnych oraz tusz przechowywanych z nimi w kontenerze chłodniczym, w tym transportu do przedsiębiorstwa lub zakładu w rozumieniu art. 24 rozporządzenia nr 1069/2009.

W punktach i zakładach, o których mowa powyżej, tusze, części ciała i skóry dzików przechowuje się w sposób zapobiegający bezpośredniemu kontaktowi nieprzebadanych tusz,

części ciała i skór dzików z surowcami i innymi przedmiotami, które mogą spowodować rozprzestrzenianie się wirusa ASF.

Powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza oględziny tuszy, zwracając uwagę na zmiany chorobowe, które mogą wskazywać na zakażenie wirusem ASF.

Zgodnie z rozporządzeniem nr 1069/2009:

- 1) wszystkie znalezione zwłoki dzików,
 - 2) wszystkie tusze wraz ze wszystkimi częściami ciała odstrzelonych dzików, w tym sierść i skóra, w przypadku których uzyskano dodatni wynik badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF,
 - 3) narogi i patrochy oraz inne części ciała odstrzelonego chorego dzika
- na obszarze ochronnym są kwalifikowane, jako materiał kategorii 1 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 12 rozporządzenia nr 1069/2009 lub zgodnie z odstępstwem przewidzianym w art. 19 rozporządzenia nr 1069/2009.

Patrochy odstrzelonego dzika na obszarze ochronnym, od którego uzyskano ujemny wynik badania laboratoryjnego, są kwalifikowane, jako materiał kategorii 2 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 13 rozporządzenia nr 1069/2009.

Tusze odstrzelonych dzików na obszarze ochronnym, bez patrochów, w przypadku gdy uzyskano ujemny wynik badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF, a które nie są przeznaczone do spożycia przez ludzi, są kwalifikowane jako materiał kategorii 3 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 14 rozporządzenia nr 1069/2009.

Dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich okresowo, nie rzadziej niż raz na kwartał sprawdzają rzetelność dokumentowania przez myśliwych wykonywania polowań na dziki na obszarze ochronnym. Niezwłocznie informują powiatowego lekarza weterynarii o ujawnionych w tym zakresie nieprawidłowościach.

Powiatowy lekarz weterynarii weryfikuje w miarę możliwości, nie rzadziej niż raz na kwartał, liczbę zgłaszanych przez myśliwych dzików, pozyskanych w ramach polowania z rzeczywistą liczbą tusz tych zwierząt znajdujących się z punktach skupu dziczyzny i innych miejscach ich czasowego przetrzymywania.

Obszar WAMTA

Obszar WAMTA stanowi terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obejmujące gminy, które:

- 1) w całości lub części położone są w pasie do 100 km od granicy Rzeczypospolitej Polskiej z Obwodem Kaliningradzkim, Litwą, Białorusią i Ukrainą, za wyjątkiem gmin położonych w obszarze objętym ograniczeniami, obszarze zagrożenia i obszarze ochronnym, oraz
- 2) w całości lub części są położone w pasie do 100 km od zewnętrznej granicy obszaru objętego ograniczeniami lub obszaru zagrożenia, za wyjątkiem gmin leżących w obszarze ochronnym.

Graficzne przedstawienie obszaru WAMTA jest zamieszczone na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Weterynarii pod adresem www.wetgiw.gov.pl.

Za dziki pozyskane w ramach polowania na obszarze WAMTA, powiatowy lekarz weterynarii wypłaca dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego lub dyrektorowi parku narodowego, w przypadku wykonywania odstrzału sanitarnego na obszarze parku narodowego kwotę:

- 1) 650 zł brutto – za samice przelatki i starsze samice dzika;
- 2) 300 zł brutto – za pozostałe dziki.

Powyższa kwota obejmuje w szczególności zryczałtowane koszty:

- 1) polowania i bioasekuracji myśliwego podczas polowania;
- 2) pobierania próbek do badań laboratoryjnych od dzików wykazujących objawy chorobowe przed odstrzałem;
- 3) unieszkodliwienia tusz dzików, o których mowa w pkt 2, wraz ze wszystkimi częściami ciała odstrzelonych dzików, w tym transportu do przedsiębiorstwa lub zakładu w rozumieniu art. 24 nr 1069/2009.

Dzierżawcy, zarządcy obwodów łowieckich okresowo i dyrektorzy parków narodowych, nie rzadziej niż raz na kwartał sprawdzają rzetelność dokumentowania przez myśliwych wykonywania polowań na dziki na obszarze WAMTA i niezwłocznie informują powiatowego lekarza weterynarii o ujawnionych w tym zakresie nieprawidłowościach.

Powiatowy lekarz weterynarii weryfikuje w miarę możliwości, nie rzadziej niż raz na kwartał, liczbę zgłaszanych przez myśliwych pozyskanych w ramach polowań dzików z

rzeczywistą liczbą tusz tych zwierząt znajdujących się z punktach skupu dziczyzny i innych miejscach ich czasowego przetrzymywania.

Obszar obejmujący terytorium Rzeczypospolitej Polskiej znajdujący się poza obszarem zagrożenia, obszarem objętym ograniczeniami oraz obszarem ochronnym

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej położonym poza obszarem objętym ograniczeniami, obszarem zagrożenia oraz obszarem ochronnym, próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF są pobierane przez powiatowego lekarza weterynarii w następujących przypadkach:

- 1) od świń – po otrzymaniu zawiadomienia o wystąpieniu podejrzenia afrykańskiego pomoru świń w gospodarstwie zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, przy czym gospodarstwo należy uznać za podejrzaną w przypadkach określonych w rozdziale III załącznika do decyzji Komisji 2003/422/WE z dnia 26 maja 2003 r. zatwierdzającej podręcznik diagnostyczny dotyczący afrykańskiego pomoru świń (Dz. Urz. UE L 143 z 11.06.2003, str. 35); w celu potwierdzenia lub wykluczenia ASF w gospodarstwie próbki do badań laboratoryjnych pobiera się na zasadach określonych w rozdziale IVA załącznika do tej decyzji;
- 2) od każdego znalezionej martwego dzika, w tym ze zwłok dzików ulegających autolizie oraz dzików zabitych w wypadkach komunikacyjnych i z każdego odstrzelonego dzika wykazującego objawy choroby.

W przypadku podejrzenia wystąpienia ASF zastosowanie mają przepisy § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. poz. 754).

3.2.3. Rodzaj próbek pobieranych do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF, przesyłanie próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF oraz wykonywanie badań laboratoryjnych

Rodzaj pobieranych próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF od żywych, padłych lub poddanych ubojowi świń oraz znalezionych martwych lub odstrzelonych dzików, a także od dzików odłowionych, jest określony w rozdziale V lit. B załącznika do decyzji 2003/422/WE.

Od żywych świń i odstrzelonych dzików do badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF pobiera się próbki krwi, a od padłych lub poddanych ubojowi świń

i znalezionych martwych dzików – migdałki, węzły chłonne (żołądkowe, wątrobowe, podżuchwowe, zagardłowe), śledzionę, nerki, tkankę płucną i jeżeli to możliwe – krew. W przypadku zwłok dzików ulegających autolizie do badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF pobiera się kość długą lub mostek.

Próbki pobrane od żywych, padłych lub poddanych ubojowi świń bada się metodą qRT – PCR, a gdy wynik badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF przeprowadzonego metodą qRT – PCR jest dodatni, przeprowadza się również badanie metodą ELISA. Na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze ochronnym, w przypadku gdy podejrzewa się, że w stadzie jest świnia chronicznie zakażona wirusem ASF, próbki bada się metodą ELISA. Próbki pobrane w ognisku ASF wyznaczonym zgodnie z § 4 ust. 1, próbki pobrane w gospodarstwach kontaktowych zgodnie z § 6 ust. 2, oraz próbki pobrane zgodnie z § 10 ust. 1 pkt 2 oraz zgodnie z § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń bada się metodą qRT – PCR oraz metodą ELISA.

Na obszarze zagrożenia, obszarze ochronnym oraz obszarze objętym ograniczeniami próbki pobrane od znalezionych martwych lub odstrzelonych dzików bada się metodą qRT – PCR oraz – jeżeli jest możliwe pobranie odpowiednich próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF – metodą ELISA.

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej położonym poza obszarem zagrożenia, obszarem objętym ograniczeniami oraz obszarem ochronnym znalezione martwe oraz odstrzelone chore dziki bada się metodą qRT – PCR.

Próbki pobrane od dzików odłowionych bada się metodą qRT – PCR oraz metodą ELISA.

W przypadku podejrzenia uzyskania fałszywie dodatniego lub uzyskania wątpliwego wyniku badania metodą ELISA przeprowadza się badanie serologiczne potwierdzające metodą IB lub IPT.

Wszystkie badania laboratoryjne w kierunku wykrycia ASF przeprowadzane w ramach programu są wykonywane w laboratoriach wyznaczonych przez Głównego Lekarza Weterynarii, zgodnie z art. 25 ust. 3 i 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

3.2.4. Inne działania podejmowane w związku z zagrożeniem wystąpienia lub wystąpieniem ASF u dzików.

1. Po stwierdzeniu ASF u dzika powiatowy lekarz weterynarii zarządza środki zwalczania ASF, zgodnie z przepisami o zwalczaniu afrykańskiego pomoru świń wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1, art. 48a ust. 3 i art. 61 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.
2. Powiatowy lekarz weterynarii w gospodarstwach położonych w wyznaczonym obszarze o promieniu 10 km wokół stwierdzonego przypadku ASF u dzika może:
 - 1) przeprowadzić badanie kliniczne świń;
 - 2) dokonać indywidualnego oznakowania świń;
 - 3) pobrać od świń próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF;
 - 4) nakazać ubój lub zabicie świń, na podstawie art. 44 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, po przeprowadzeniu analizy ryzyka uwzględniającej w szczególności:
 - a) sytuację epizootyczną, w szczególności występowanie ASF u dzików,
 - b) zagęszczenie populacji dzika na danym terenie,
 - c) poziom bioasekuracji gospodarstwa.
3. W przypadku zagrożenia wystąpienia lub wystąpienia ASF u dzików powiatowy lekarz weterynarii może:
 - 1) zarządzić poszukiwanie padłych dzików;
 - 2) zarządzić odstrzał sanitarny dzików;
 - 3) nakazać odłów dzików, które następnie będą podlegały uśmierceniu.

3.3. Wzmocnienie środków bioasekuracji na drogowych przejściach granicznych z Federacją Rosyjską, Białorusią i Ukrainą

Na drogowych przejściach granicznych z Federacją Rosyjską, Białorusią i Ukrainą podejmuje się następujące środki bioasekuracji:

- 1) wyłożenie mat dezynfekcyjnych, a także stałe utrzymywanie wyłożonych mat w stanie zapewniającym skuteczne działanie środka dezynfekcyjnego;
- 2) oczyszczanie i dezynfekcję środków transportu przeznaczonych do przewozu zwierząt wjeżdżających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie

z decyzją wykonawczą Komisji 2013/426/UE z dnia 5 sierpnia 2013 r. w sprawie środków mających na celu zapobieżenie wprowadzaniu do Unii wirusa afrykańskiego pomoru świń z niektórych państw trzecich lub części terytorium państw trzecich, w których potwierdzono obecność ASF, oraz uchylającą decyzję 2011/78/UE (Dz. Urz. UE L 211 z 07.08.2013, str. 5, z późn. zm.).

3.4. Zakup kontenerów chłodniczych do przetrzymywania tusz odstrzelonych dzików oraz zakup wag hakowych

W ramach programu zakupi się:

- 1) 100 kontenerów chłodniczych do przetrzymywania tusz odstrzelonych dzików, które są przechowywane w ww. kontenerach do momentu uzyskania wyniku badania laboratoryjnego w kierunku ASF; lokalizację umiejscowienia kontenerów chłodniczych ustala dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego w porozumieniu z powiatowym lekarzem weterynarii;
- 2) 50 wag hakowych do ważenia tusz dzików.

3.5. Sfinansowanie funkcjonowania 5 odłowni żywołownych do odłowu dzików, które następnie będą podlegały uśmierceniu

W ramach programu w 2019 r. odławianie dzików będzie prowadzone za pomocą 5 odłowni, zgodnie z zezwoleniem ministra właściwego do spraw środowiska, o którym mowa w art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2018 r. poz. 2033, z późn. zm.).

Odławianie dzików będzie prowadzone w celu:

- 1) uśmiercania watah (stad) dzików; uśmiercone dziki będą poddawane badaniom laboratoryjnym w kierunku ASF, w sposób opisany w ust. 3.2.3;
- 2) sprawdzania wielkości migracji dzików z terytorium Białorusi i ich ewentualnego zarażenia wirusem ASF;
- 3) oceny szerzenia się wirusa ASF w obrębie watah dzików.

3.6. Przeprowadzenie przez Inspekcję Weterynaryjną kampanii informacyjnej

1. W ramach realizacji programu publikuje się ulotki:

1) dla rolników i podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz, zawierające następujące informacje o:

- a) ASF i jego objawach,
- b) sposobie rozprzestrzeniania się ASF,
- c) postępowaniu posiadacza zwierząt w przypadku podejrzenia wystąpienia lub wystąpienia ASF,
- d) przysługujących odszkodowaniach za świnie poddane ubojowi, zabite lub padłe w wyniku zastosowania zabiegów nakazanych przez organy Inspekcji Weterynaryjnej,
- e) zasadach bioasekuracji,
- f) zakazie karmienia świń odpadami gastronomicznymi,
- g) unieszkodliwianiu zwłok świń oraz zasadach przeprowadzania oczyszczania i odkażania w gospodarstwach;

2) dla myśliwych – zawierające informacje o:

- a) ASF i jego objawach,
- b) sposobie postępowania myśliwego z tuszą dzika po polowaniu lub odstrzale sanitarnym, w tym o sposobie pobierania próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF od dzików odstrzelonych niewykazujących żadnych objawów chorobowych,
- c) zabezpieczeniu środków transportu do transportu odstrzelonych dzików w sposób minimalizujący ryzyko rozprzestrzenienia się wirusa ASF.

Dystrybucja ulotek odbywa się za pośrednictwem organów Inspekcji Weterynaryjnej. Ulotki dystrybuuje się na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podczas wykonywanych kontroli podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz oraz posiadaczy świń (w ramach m.in. wizyt w stadach, w których są utrzymywane świnie). Dodatkowo ulotki dystrybuuje się wśród myśliwych, kół łowieckich, sołtysów, wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast. Informacje o istniejącym zagrożeniu są przekazywane również przez media w postaci m.in.: audycji informacyjnych, w których przekazuje się informacje na temat ASF oraz

ewentualnych dróg rozprzestrzeniania ASF, a także informacje o postępowaniu w przypadku podejrzenia wystąpienia lub wystąpienia ASF, bioasekuracji w gospodarstwie, zakazie karmienia świń odpadami gastronomicznymi, o właściwym zagospodarowaniu zwłok świń oraz postępowaniu z tuszami odstrzelonych dzików i o zasadach polowań oraz odstrzału sanitarnego.

2. W ramach programu Inspekcja Weterynaryjna przeprowadza akcję informacyjną dla:

- 1) podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz, rolników i myśliwych oraz innych służb i inspekcji;
- 2) podmiotów świadczących usługi z zakresu przewozu osób, w tym operatorów portów lotniczych i portów morskich, oraz dla operatorów biur podróży i podmiotów świadczących usługi pocztowe i kurierskie.

Celem kampanii informacyjnej jest przekazanie wiedzy o ASF. Tematyka kampanii informacyjnej obejmuje informacje dotyczące m.in.: objawów ASF, zgłaszania podejrzeń wystąpienia ASF, postępowania po zgłoszeniu podejrzenia wystąpienia ASF, zasad wypłacania odszkodowań, zasad bioasekuracji w gospodarstwie oraz zasad postępowania myśliwego biorącego udział w polowaniu, mających na celu zapobieżenie rozprzestrzenianiu się wirusa ASF, informację o zakazie karmienia świń odpadami gastronomicznymi oraz właściwego zagospodarowania zwłok padłych świń, zasad wwożenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej żywności zawierającej produkty pochodzenia zwierzęcego.

Akcję informacyjną realizuje się w szczególności przez:

- 1) kolportowanie informacji o zagrożeniach i drogach przenoszenia się wirusa ASF;
- 2) współpracę z mediami w zakresie tematyki związanej z ASF;
- 3) publikowanie informacji na stronach internetowych Inspekcji Weterynaryjnej.

3.7. Odstrzał sanitarny dzików

Zgodnie z art. 45 ust. 1 pkt 8 i art. 46 ust. 3 pkt 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt powiatowy lekarz weterynarii albo wojewoda nakazuje dzierżawcom lub zarządom obwodów łowieckich wykonanie odstrzału sanitarnego dzików.

Zgodnie z art. 47a ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, na obszarach objętymi formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614, z późn. zm.), lub otulinach w rozumieniu tej ustawy powiatowy lekarz weterynarii albo wojewoda nakazuje Polskiemu Związkowi Łowieckiemu wykonanie odstrzału sanitarnego dzików.

Zgodnie z art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt minister właściwy do spraw rolnictwa może zarządzić odstrzał sanitarny na całości lub części terytorium kraju.

Wysokości stawek wypłacanych za dzika odstrzelonego w ramach odstrzału sanitarnego są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 47a ust. 6 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Dzierżawcy, zarządcy obwodów łowieckich i dyrektorzy parków narodowych okresowo, nie rzadziej niż raz na kwartał sprawdzają rzetelność dokumentowania przez myśliwych wykonywania odstrzału sanitarnego na obszarze ochronnym, obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami i obszarze WAMTA i niezwłocznie informują powiatowego lekarza weterynarii o ujawnionych w tym zakresie nieprawidłowościach.

Powiatowy lekarz weterynarii weryfikuje w miarę możliwości, nie rzadziej niż raz na kwartał, liczbę zgłaszanych przez myśliwych odstrzelonych w ramach odstrzału sanitarnego dzików z rzeczywistą liczbą tusz tych zwierząt znajdujących się w punktach skupu dziczyzny i innych miejscach ich czasowego przetrzymywania na obszarze ochronnym, obszarze zagrożenia i obszarze objętym ograniczeniami.

3.8. Zgłaszanie znalezienia zwłok padłych dzików

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej myśliwi oraz pracownicy Służby Leśnej mogą przeprowadzać poszukiwanie padłych dzików. W przypadku zgłoszenia organom Inspekcji Weterynaryjnej znalezienia zwłok dzika innych niż dzika zabitego w wypadku komunikacyjnym, od których jest możliwe pobranie próbek do badań laboratoryjnych, powiatowy lekarz weterynarii wypłaca dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego lub dyrektorowi parku narodowego lub zarządcy lasów miejskich kwotę:

- 1) 200 zł brutto – za znalezione zwłoki dzika na obszarze ochronnym, obszarze objętym ograniczeniami i obszarze zagrożenia;

2) 100 zł brutto – za znalezione zwłoki dzika na pozostałym obszarze kraju.

Osoba dokonująca zgłoszenia osobiście wskazuje miejsce, gdzie znajdują się zwłoki dzika, lub przekazuje informacje umożliwiające odnalezienie zwłok.

3.9 Bezpieczne usuwanie zwłok padłych dzików

Na terytorium całego kraju zwłoki dzików padłych muszą być bezpiecznie usuwane. Powiatowy lekarz weterynarii może dofinansować bezpieczne usunięcie zwłok padłych dzików na obszarze ochronnym, obszarze objętym ograniczeniami i obszarze zagrożenia. Wysokość dofinansowania wynosi 170 zł brutto za sztukę padłego dzika. Powyższa kwota obejmuje dojazd na miejsce znalezienia, załadunek, transport do wskazanego miejsca i unieszkodliwienie tych zwłok.

W przypadku nieznalezienia zwłok padłych dzików na miejscu ich aktywnego poszukiwania podmiotowi świadczącymi usługi utylizacyjne przysługuje dofinansowanie kosztów dojazdu.

3.10 Zakaz dokarmiania dzików

Na obszarze całego kraju obowiązuje zakaz dokarmiania dzików.

3.11 Finansowanie odłowu dzików, ich uśmiercenia, transportu i unieszkodliwiania zwłok

Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku, wydania nakazu przeprowadzenia odłowu dzików, a następnie ich uśmiercenia oraz transportu zwłok i unieszkodliwiania zwłok uśmierconych dzików, wypłaca wykonawcy tego nakazu kwotę w wysokości 700 zł brutto za dzika, niezależnie od płci i masy ciała zwierzęcia.

4. Środki przewidziane programem

4.1. Podsumowanie środków przewidzianych programem

Działania podejmowane w związku z realizacją programu:

2019 r.

☒ kontrola, nadzór

☒ badania

☒ inne (np. środki bioasekuracji, kampania informacyjna, szkolenia, ubój lub zabicie świń, odstrzał sanitarny, polowanie na dorosłe samice dzika i odstrzał selektywny dorosłych samic dzika)

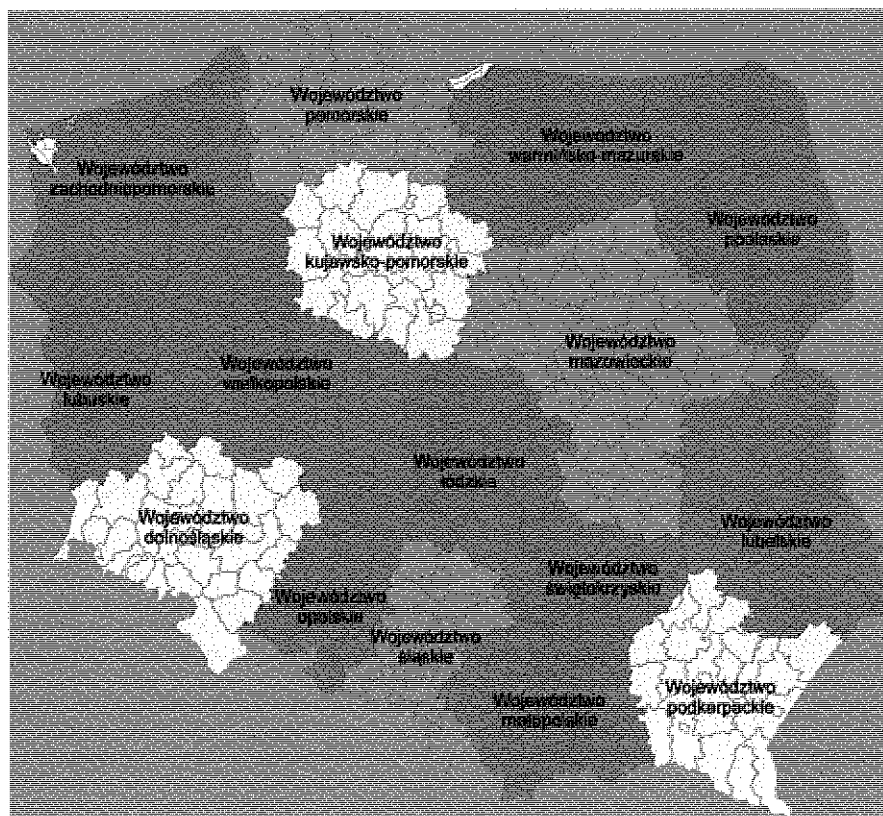
4.2. Władza centralna odpowiedzialna za nadzór i koordynację realizowanego programu

Zgodnie z art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt Główny Lekarz Weterynarii nadzoruje realizację programu. W przypadku programu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej Główny Lekarz Weterynarii informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji zgodnie z art. 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 652/2014 z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiającego przepisy w zakresie zarządzania wydatkami odnoszącymi się do łańcucha żywnościowego, zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt oraz dotyczącego zdrowia roślin i materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin, zmieniającego dyrektywę Rady 98/56/WE, 2000/29/WE i 2008/90/WE, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002, (WE) nr 882/2004 i (WE) nr 396/2005, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 oraz uchylającego decyzje Rady 66/399/EWG, 76/894/EWG i 2009/470/WE (Dz. Urz. UE L 189 z 27.06.2014, str. 1, z późn. zm.).

4.3. Opis i określenie obszarów geograficznych i administracyjnych, na których program będzie realizowany

Program wprowadza się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Program jest realizowany na obszarze 16 województw obejmujących 314 powiatów oraz 66 miast na prawach powiatów.

Mapa 1. Podział administracyjny Rzeczypospolitej Polskiej

4.4. Opis środków przewidzianych w programie

4.4.1. Powiadomienie o podejrzeniu wystąpienia ASF

Zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w przypadku podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt posiadacz zwierząt jest obowiązany do niezwłocznego zgłoszenia podejrzenia wystąpienia ASF. Obowiązek ten realizują również osoby mające kontakt ze zwierzętami, w szczególności przy wykonywaniu obowiązków służbowych lub zawodowych, z tym że lekarz weterynarii wezwany do zwierzęcia, w przypadku podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania, informuje posiadacza zwierzęcia o obowiązkach określonych w art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt i nadzoruje ich wykonanie do czasu przybycia powiatowego lekarza weterynarii lub osoby przez niego upoważnionej. Zgłoszenia należy dokonać do powiatowego lekarza weterynarii bezpośrednio albo za pośrednictwem najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej lub wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Dodatkowo posiadacz świni informuje urzędowego lekarza weterynarii o każdym przypadku padnięcia świni w gospodarstwie na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze ochronnym, zgodnie z § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń.

4.4.2. Zwierzęta i populacja zwierząt objęte programem

Tabela 1. Liczba stad oraz pogłowie świń, z podziałem uwzględniającym wielkość gospodarstw

województwo	liczba świń					liczba siedzib stad						
	1-10	11-25	26-100	101-500	501-1000	pow. 1000	1-10	11-25	26-100	101-500	501-1000	pow. 1000
dołnośląskie	9 721	15 149	26 915	24 832	15 832	154 674	2 333	925	599	126	24	27
kujawsko-pomorskie	31 770	81 753	292 204	422 689	174 694	377 945	6 907	4 792	5 814	2 052	254	147
lubelskie	72 908	76 163	100 348	160 051	106 051	232 202	18 616	4 770	2 203	699	149	116
lubuskie	4 929	8 660	17 686	21 391	17 708	208 505	1 129	528	365	105	23	41
łódzkie	48 500	102 248	206 096	336 228	225 230	529 018	10 484	6 163	4 446	1 457	323	252
małopolskie	26 049	39 768	57 386	41 196	15 394	23 650	6 036	2 453	1 293	202	22	7
mazowieckie	66 034	101 496	174 122	289 492	235 162	1 131 581	14 974	6 234	3 719	1 297	331	379
opolskie	11 545	27 824	104 592	164 504	54 649	139 547	2 492	1 628	2 036	824	81	55
podkarpackie	33 297	38 463	48 791	40 104	13 189	56 911	8 080	2 380	1 112	190	19	18
podlaskie	10 983	14 869	29 535	72 072	79 496	171 639	2 576	917	582	297	112	82
pomorskie	15 387	37 011	98 296	133 462	43 432	364 712	3 250	2 220	2 023	658	65	97
śląskie	10 862	25 793	60 149	66 183	18 842	115 919	2 288	1 541	1 263	335	27	24
świętokrzyskie	23 682	36 798	59 188	66 656	26 738	160 849	5 581	2 272	1 298	307	39	47
warmińsko-mazurskie	7 792	16 043	61 306	152 391	112 351	395 826	1 790	950	1 182	686	158	154
wielkopolskie	64 264	185 863	711 713	1 029 140	522 624	1 314 106	13 182	10 808	13 956	4 982	751	505
zachodniopomorskie	6 435	11 559	20 924	23 514	23 314	598 737	1 487	699	458	100	33	94
SUMA	444 158	819 460	2 069 251	3 043 905	1 684 706	5 975 821	101 205	49 280	42 349	14 317	2 411	2 045

źródło: Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, stan na dzień 23 grudnia 2017 r.

Zgodnie z danymi Polskiego Związku Łowieckiego oraz Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych w roku łowieckim 2017/2018 liczba dzików na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wynosiła około 215 tys. sztuk.

Liczbę dzików w poszczególnych województwach przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Liczba dzików w poszczególnych województwach

Województwo	Pogłowie dzików w tys. sztuk
dolnośląskie	29,7
kujawsko-pomorskie	8,4
lubelskie	11,4
lubuskie	13,7
łódzkie	7,9
małopolskie	6,5
mazowieckie	15,9
opolskie	8,2
podkarpackie	8,3
podlaskie	5,0
pomorskie	18,7
śląskie	7,9
świętokrzyskie	5,5
warmińsko-mazurskie	18,5
wielkopolskie	22,8
zachodniopomorskie	26,5
Suma	214,9

źródło: Polski Związek Łowiecki, Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych, stan marzec 2018 r.

4.4.3. Identyfikacja i rejestracja zwierząt oraz gospodarstw

Podstawa prawna identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz gospodarstw:

- 1) ustawa z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2017 r. poz. 546, z późn. zm.);
- 2) ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2017 r. poz. 1853);
- 3) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 listopada 2007 r. w sprawie sposobu oznakowania bydła, owiec i kóz oraz świń, określenia wzorów znaków identyfikacyjnych oraz wymagań i warunków technicznych kolczyków dla zwierząt gospodarskich (Dz. U. poz. 1635, z późn. zm.).

Numerem identyfikacyjnym świni jest numer siedziby stada, w której zwierzę się urodziło, albo innej siedziby stada, w której zwierzę przebywało powyżej 30 dni. W dokumentacji dotyczącej świń (np. w świadectwie zdrowia) stosuje się numer ostatniej siedziby stada, w której świnia przebywała powyżej 30 dni i została w tej siedzibie stada oznakowana.

W przypadku świń urodzonych w danej siedzibie stada, istnieje obowiązek oznakowania tych zwierząt w terminie 30 dni od dnia ich urodzenia, przez założenie na lewą małżowinę uszną kolczyka zawierającego numer siedziby stada urodzenia. Fakt dodatkowego oznakowania tych zwierząt należy zgłosić kierownikowi biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w terminie 7 dni od dnia oznakowania.

W przypadku gdy świnia została przemieszczona do innej siedziby stada niż siedziba stada urodzenia i przebywa w tej siedzibie dłużej niż 30 dni, istnieje obowiązek dodatkowego oznakowania świni tatuażem zawierającym numerem tej siedziby stada. Oznakowanie tatuażem musi być wykonane nie później niż przed opuszczeniem przez to zwierzę siedziby stada. Fakt dodatkowego oznakowania należy zgłosić kierownikowi biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w terminie 7 dni od dnia oznakowania.

Zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt koszty związane z oznakowaniem świń ponosi ich posiadacz.

Dodatkowo świnię będącą pod oceną wartości użytkowej i hodowlanej zwierząt, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2017 r. poz. 2132), są oznakowane w sposób umożliwiający ich

identyfikację. Sposób oznakowania i identyfikacji do celów hodowlanych, w tym świń, określa związek hodowców lub inny podmiot upoważniony przez ministra właściwego do spraw rolnictwa do prowadzenia oceny wartości użytkowej. Świnie do celów hodowlanych znakuje się trwale i indywidualnie używając kolczyków, identyfikatorów elektronicznych i znaków identyfikacyjnych lub stosując tatuaż.

Indywidualnego oznakowania świń na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze ochronnym dokonuje urzędowy lekarz weterynarii przez założenie kolczyka z kolejnym numerem zwierzęcia w stadzie. Koszty związane z indywidualnym oznakowaniem świni w stadzie są pokrywane z budżetu państwa.

4.4.4. Kwalifikacja zwierząt i stad

Kwalifikacja zwierząt i stad została opisana w ust. 3.2.

4.4.5. Zasady przemieszczania zwierząt

W związku z wystąpieniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ASF u dzików zostało wydane rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń określające sposób przemieszczania żywych świń z i do obszarów wymienionych w części I (obszar ochronny), części II (obszar objęty ograniczeniami) oraz części III (obszar zagrożenia) załącznika do decyzji 2014/709/UE, zarówno na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak i poza to terytorium.

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej został wprowadzony obowiązek zaopatrywania przemieszczanych świń w świadectwo zdrowia wystawione przez urzędowego lekarza weterynarii na podstawie badania klinicznego świń przeprowadzonego nie wcześniej niż 24 godziny przed przemieszczeniem tych świń.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej nadzór nad przemieszczaniem zwierząt sprawuje powiatowy lekarz weterynarii.

4.4.6. Zastosowane badania i plany pobierania

Zastosowane badania i plany pobierania próbek do badań zostały opisane w ust. 3.2.

4.4.7. Zastosowanie szczepionki i plany szczepień

Nie dotyczy.

4.4.8. Informacje i ocena dotycząca środków bezpieczeństwa biologicznego (zarządzanie i infrastruktura)

Informacje i ocena dotycząca środków bezpieczeństwa biologicznego zostały opisane w ust. 3.2.2 oraz 3.3.

4.4.9. Środki podejmowane w przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania laboratoryjnego w kierunku ASF

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń w przypadku stwierdzenia ASF w gospodarstwie powiatowy lekarz weterynarii wyznacza je jako ognisko ASF. Działania podejmowane po wyznaczeniu ogniska ASF zostały określone w § 4 oraz 6–10 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń. Działania podejmowane w przypadku wystąpienia ASF u dzika zostały określone w § 18 rozporządzenia Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń oraz opisane w ust. 3.2.4.

4.4.10. System odszkodowań dla posiadaczy świń poddanych ubojowi lub zabitych

Odszkodowania wypłaca się zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

4.4.11. Kontrola wdrażania programu i sprawozdawczość

Na podstawie art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt Główny Lekarz Weterynarii nadzoruje realizację programu.

W przypadku programu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej Główny Lekarz Weterynarii informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji, zgodnie z art. 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 652/2014 z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiającego przepisy w zakresie zarządzania wydatkami odnoszącymi się do łańcucha żywnościowego, zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt oraz dotyczącego zdrowia roślin i materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin, zmieniającego dyrektywy Rady 98/56/WE, 2000/29/WE i 2008/90/WE, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002, (WE) nr 882/2004 i (WE) nr 396/2005, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 oraz uchylającego decyzje Rady 66/399/EWG, 76/894/EWG i 2009/470/WE.

5. Korzyści wynikające z realizacji programu

Przeprowadzenie działań objętych programem przyczyni się do ochrony terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak również terytorium Unii Europejskiej, przed rozprzestrzenianiem się wirusa ASF. Odpowiednio wczesne wykrycie zakażenia wirusem ASF pozwoli na podjęcie

adekwatnych działań zapobiegających jego rozprzestrzenianiu się, a tym samym ograniczenie strat ekonomicznych z tego tytułu.

6. Dane dotyczące rozwoju epidemiologicznego w ciągu ostatnich pięciu lat

6.1. Rozwój ASF

W 2014 r. stwierdzono łącznie 30 przypadków ASF u dzików oraz 2 ogniska ASF u świń – wszystkie zlokalizowane w pobliżu granicy z Białorusią na obszarze dwóch powiatów – sokólskiego i białostockiego w województwie podlaskim.

Łącznie w 2015 r. stwierdzono 53 przypadki ASF u dzików oraz 1 ognisko ASF u świń – wszystkie zlokalizowane w pobliżu granicy Rzeczypospolitej Polskiej z Białorusią na obszarze trzech powiatów – sokólskiego, białostockiego i hajnowskiego w województwie podlaskim.

Łącznie w 2016 r. stwierdzono 80 przypadków ASF u dzików oraz 20 ognisk ASF u świń – 5 ognisk w województwie lubelskim, 3 ogniska w województwie mazowieckim i 13 ognisk w województwie podlaskim.

6.1.2. Dane dotyczące zwierząt

Nie dotyczy.

6.2. Dane rozwarstwione dotyczące badań w ramach nadzoru i badań laboratoryjnych

Rok: 2017

Region	Gatunek zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba badań z dodatnim wynikiem badania laboratoryjnego
Rzeczpospolita Polska	świnie	badanie serologiczne	ELISA	1 130	81
Rzeczpospolita Polska	świnie	inne badanie	PCR	64 054	439
Rzeczpospolita Polska	dziki	badanie serologiczne	ELISA	14 104	155
Rzeczpospolita Polska	dziki	inne badanie	PCR	14 564	863

Razem				93 852	
-------	--	--	--	--------	--

Rok: 2016

Region	Gatunek zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z dodatnim wynikiem badania laboratoryjnego
Rzeczpospolita Polska	świnie	badanie serologiczne	ELISA	5 601	18
Rzeczpospolita Polska	świnie	inne badanie	PCR	35 961	20
Rzeczpospolita Polska	dziki	badanie serologiczne	ELISA	7 226	34
Rzeczpospolita Polska	dziki	inne badanie	PCR	12 574	97
Razem				61 362	

Rok: 2015

Region	Gatunek zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z dodatnim wynikiem
Rzeczpospolita Polska	świnie	badanie serologiczne	ELISA	315	0
Rzeczpospolita Polska	świnie	inne badanie	PCR	14 484	5
Rzeczpospolita Polska	dziki	badanie serologiczne	ELISA	7 181	12
Rzeczpospolita	dziki	inne badanie	PCR	13 518	70

Polska					
Razem				35 498	

Rok: 2014

Region	Gatunek zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z dodatnim wynikiem badania laboratoryjnego
Rzeczpospolita Polska	świnie	badanie serologiczne	ELISA	1 633	4
Rzeczpospolita Polska	świnie	inne badanie	PCR	13 666	6
Rzeczpospolita Polska	dziki	badanie serologiczne	ELISA	6 370	31
Rzeczpospolita Polska	dziki	inne badanie	PCR	14 412	45
Razem				36 081	

Rok: 2013

Region	Gatunek zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z dodatnim wynikiem badania laboratoryjnego
Rzeczpospolita Polska	świnie i dziki	badanie serologiczne	ELISA	484	0
Rzeczpospolita Polska	świnie i dziki	inne badanie	PCR	12 737	0
Razem				13 221	

6.3. Dane dotyczące zakażenia

Nie dotyczy.

6.4. Dane dotyczące statusu epizootycznego pod koniec każdego roku

W 2016 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stwierdzono 80 przypadków ASF u dzików oraz 20 ognisk ASF u świń.

6.5. Dane dotyczące programów szczepień lub leczenia

Nie dotyczy.

6.6. Dane dotyczące dzikiej zwierzyny

6.6.1. Oszacowanie liczebności populacji zwierząt wolno żyjących

Oszacowanie liczebności populacji zwierząt wolno żyjących zostało przedstawione w ust. 4.4.2.

6.6.2. Nadzór nad chorobami i inne w odniesieniu do zwierząt wolno żyjących

Nie dotyczy.

6.6.3. Dane dotyczące szczepień lub leczenia dzikiej zwierzyny

Nie dotyczy.

7. Założenia programu

7.1. Założenia w zakresie badań laboratoryjnych

Rok: 2019 Choroba: ASF

Region	Rodzaj badania	Populacja docelowa	Rodzaj próbki	Planowana liczba zwierząt zbadanych	Liczba planowanych badań laboratoryjnych
dolnośląskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	10	10
dolnośląskie	PCR	dziki	krew, narządy	363	363
kujawsko-pomorskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	95	95
kujawsko-pomorskie	PCR	dziki	krew, narządy	287	287

lubelskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	78 314	78 314
lubelskie	PCR	dziki	krew, narządy	5 050	5 050
lubelskie	ELISA	świnie domowe	krew, narządy	594	594
lubelskie	ELISA	dziki	krew, narządy	3 095	3 095
lubelskie	IPT / IB	świnie domowe	krew, narządy	97	97
lubelskie	IPT / IB	dziki	krew, narządy	117	117
lubuskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	10	10
lubuskie	PCR	dziki	krew, narządy	441	441
łódzkie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	123	123
łódzkie	PCR	dziki	krew, narządy	301	301
małopolskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	10	10
małopolskie	PCR	dziki	krew, narządy	293	293
mazowieckie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	36 008	36 008
mazowieckie	PCR	dziki	krew, narządy	3 953	3 953
mazowieckie	ELISA	świnie domowe	krew, narządy	113	113
mazowieckie	ELISA	dziki	krew, narządy	1 621	1 621
mazowieckie	IPT / IB	świnie domowe	krew, narządy	1	1
mazowieckie	IPT / IB	dziki	krew, narządy	69	69

opolskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	10	10
opolskie	PCR	dziki	krew, narządy	202	202
podkarpackie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	10	10
podkarpackie	PCR	dziki	krew, narządy	414	414
podlaskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	63 858	36 858
podlaskie	PCR	dziki	krew, narządy	7 822	7 822
podlaskie	ELISA	świnie domowe	krew, narządy	123	123
podlaskie	ELISA	dziki	krew, narządy	7 316	7 316
podlaskie	IPT / IB	świnie domowe	krew, narządy	1	1
podlaskie	IPT / IB	dziki	krew, narządy	263	263
pomorskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	42	42
pomorskie	PCR	dziki	krew, narządy	631	631
śląskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	10	10
śląskie	PCR	dziki	krew, narządy	726	726
świętokrzyskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	10	10
świętokrzyskie	PCR	dziki	krew, narządy	80	80
warmińsko- mazurskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	167	167
warmińsko- mazurskie	PCR	dziki	krew, narządy	2 657	2 657

warminsko-mazurskie	ELISA	dziki	krw, narządy	2 100	2 100
warminsko-mazurskie	IPT / IB	dziki	krw, narządy	69	69
wielkopolskie	PCR	świnie domowe	krw, narządy	69	69
wielkopolskie	PCR	dziki	krw, narządy	715	715
zachodniopomorskie	PCR	świnie domowe	krw, narządy	10	10
zachodniopomorskie	PCR	dziki	krw, narządy	711	711
RAZEM PCR				203 402	203 402
RAZEM ELISA				16 375	16 375
RAZEM IPT/IB				617	617

7.1.1. Założenia w zakresie badań diagnostycznych

Założenia w zakresie badań diagnostycznych zostały opisane w ust. 3.2.

7.1.2. Założenia w zakresie badania stad i zwierząt

Założenia w zakresie badania stad i zwierząt zostały opisane w ust. 3.2.

7.2. Założenia w zakresie kwalifikacji stad i zwierząt

Nie dotyczy.

7.3. Założenia w zakresie szczepień lub leczenia

7.3.1. Założenia w zakresie szczepień lub leczenia

Nie dotyczy.

7.3.2. Założenia w zakresie szczepień lub leczenia dzikiej zwierzyny

Nie dotyczy.

8. Szczegółowa analiza kosztów realizacji programu

8.1. Koszty realizacji programu w 2019 r.

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Jednostka	Liczba jednostek	Koszt jednostkowy w zł	Kwota całkowita w zł	Koszt jednostkowy w euro	Kwota całkowita w euro	Wnioszek o dofinansowanie z funduszy unijnych (tak/nie)
1. Badania								
1.1. Koszt pobierania próbek	świnie	sztuka	203 402	12,95	2 634 055,90	3,12	634 614,24	tak
	padle dziki oraz chore odstrzelone dziki	sztuka	9 784	81,99	802 190,16	19,76	193 331,84	tak
	odstrzelone dziki	sztuka	17 326	32,45	562 228,70	7,82	135 489,32	tak
	dziki odłowione	sztuka	500	102,39	51 195,00	24,67	12 335,00	tak
1.2. Koszt badań laboratoryjnych	test PCR ¹⁾	badanie	231 012	78,89	18 224 536,68	19,01	4 391 538,12	tak
	ELISA	badanie	16 375	38,89	363 823,75	9,37	153 433,75	tak
	badanie serologiczne potwierdzające (IB lub IPT)	badanie	617	121,61	75 033,37	29,30	18 078,10	tak
2. Badanie kliniczne stad świni oraz kontrola bioasekuracji	koszty pracy i dojazdu	wizyta	1 952	172,92	337 539,84	41,67	81 339,84	nie

3. Czyszczenie i dezynfekcja	środki dezynfekcyjne na przejściach granicznych	kg	8 457	35,04	296 333,28	8,44	71 377,08	tak
	maty dezynfekcyjne	sztuka	2 879	135,43	389 902,97	32,63	93 941,77	tak
	koszty bezpiecznego usuwania zwłok padłych dzików na obszarach wymienionych w części I, części II i części III załącznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r.	sztuka	1 800	138,21	248 778,00	33,30	59 940,00	tak
	koszty bezpiecznego usuwania zwłok padłych dzików na obszarach wymienionych w części I, części II i części III załącznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r.	tona	90	1220,00	109 800,00	293,98	26 458,20	tak
	koszt dojazdu samochodu na miejsce aktywnego poszukiwania padłych dzików w przypadku nie znalezienia żadnego padłego dzika	km	6 000	4,50	27 000,00	1,08	6 480,00	nie

4. Inne koszty	aktywne poszukiwanie padłych dzików na obszarach wymienionych w części I, części II i części III załącznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r. ²⁾	sztuka	3 000	162,60	487 800,00	39,18	117 540,00	tak
	aktywne poszukiwanie padłych dzików poza obszarami wymienionymi w części I, części II i części III załącznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r. ³⁾	sztuka	2 000	81,30	162 600,00	19,59	39 180,00	nie
	polowanie i odstrzał sanitarny samic przelatek i dorosłych samic dzika, w tym dostarczanie samic dzików do badań laboratoryjnych – na obszarach wymienionych w części I, części II i części III załącznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r. ⁴⁾	sztuka	9 526	528,45	5 034 014,70	127,34	1 213 040,84	tak

	polowanie i odstrzał sanitarny dzików innych niż samice przelatki i dorosłe samice dzika, w tym dostarczanie ww. dzików do badań lab. – na obszarach wymienionych w części I, II i III załącznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r. ⁵⁾	sztuka	6 350	243,90	1 548 765,00	58,77	373 189,50	nie
	polowanie i odstrzał sanitarny samic przelatek i dorosłych samic dzika na obszarze WAMTA ⁶⁾	sztuka	3 000	528,45	1 585 350,00	127,34	382 020,00	tak
	polowanie i odstrzał sanitarny dzików innych niż samice przelatki i dorosłe samice dzika na obszarze WAMTA ⁷⁾	sztuka	2 000	243,90	487 800,00	58,77	117 540,00	nie
	odstrzał sanitarny samic przelatek i dorosłych samic dzika na obszarach wykonywania odstrzału sanitarnego innych niż obszar WAMTA ⁸⁾	sztuka	2 400	528,45	1 268 280,00	127,34	305 616,00	nie
	odstrzał sanitarny dzików innych niż samice przelatki i dorosłe samice dzika na obszarach wykonywania odstrzału sanitarnego,	sztuka	1 600	243,90	390 240,00	58,77	94 032,00	nie

	innych niż obszar WAMTA ⁹⁾											
	wydruk ulotek informacyjnych	sztuka	60 000	0,17	10 200,00	0,04	2 400,00				tak	
	przeprowadzanie szkoleń grupowych	sztuka	80	393,25	31 460,00	94,76	7 580,80				nie	
	koszt oznakowania indywidualnego	godzina	382	53,00	20 246,00	12,77	4 878,14				nie	
	odszkodowanie za świnie poddane ubojowi	sztuka	500	333,20	166 600,00	80,29	40 145,00				tak	
	wycena przez rzeczoznawców, o której mowa w art. 49 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt	godzina	200	35,63	7 126,00	8,59	1 718,00				nie	
	ubicie świń w związku z przypadkiem ASF u dzika, koszty transportu świń do rzeźni w celu poddania ubojowi	świnia	2 500	150,03	375 075,00	36,15	90 375,00				tak	
	kontener do przetwarzania tusz	sztuka	100	15 893,82	1 589 382,00	3 829,84	382 984,00				tak	

⁹⁾ 300 zł brutto (243,90 zł netto) - za odstrzał dzików innych niż samice przelatki i dorosłe samice dzika na pozostałych obszarach gdzie jest prowadzony odstrzał sanitarny dzików, poza obszarem WAMTA.

Finansowanie programu odbywa się ze środków budżetowych określonych w ustawie budżetowej na rok 2019 z dnia 16 stycznia 2019 r. (Dz. U. poz. ...) w części 83 – rezerwy celowej, działu 758 – różne rozliczenia, rozdziału 75818 – rezerwy ogólne i celowe poz. 12, przeznaczonych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania chorób zakaźnych zwierząt), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, w tym na wypłatę wynagrodzeń dla lekarzy, wyznaczonych na podstawie art. 16 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, lub poz. 8 w części podlegającej refundacji ze środków Unii Europejskiej oraz środków budżetowych określonych w projekcie ustawy budżetowej na rok 2019 w części 85 – budżety wojewodów, działu 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdziału 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego.

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wprowadzenia w 2019 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2018 r. poz. 1967).

Działania objęte programem mającym na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie, zwanym dalej „programem”, realizuje się w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. Jest to kontynuacja działań prowadzonych zgodnie z „Programem mającym na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” realizowanym w 2018 r. na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 stycznia 2018 r. w sprawie wprowadzenia w 2018 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” (Dz. U. poz. 316).

Program zawiera informacje określone w art. 57 ust. 2 ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. Stosownie do art. 57 ust. 8a pkt 2 ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, program został uzgodniony pod względem finansowym z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych oraz pod względem merytorycznym z ministrem właściwym do spraw rolnictwa. Program został przesłany przez Głównego Lekarza Weterynarii do Komisji Europejskiej w dniu 30 maja 2018 r.

W związku z aktualną sytuacją epizootyczną dotyczącą ASF konieczne jest kontynuowanie programu również w 2019 r. Program obejmuje następujące działania:

- 1) badania laboratoryjne w kierunku wykrycia ASF przeprowadzane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) zakup kontenerów chłodniczych do przetrzymywania tusz odstrzelonych dzików oraz zakup wag hakowych;
- 3) finansowanie funkcjonowania odłowni żywołownych do odłowu dzików;
- 4) zwrot kosztów pozyskiwania dzików w ramach odstrzału sanitarnego na obszarze ochronnym, obszarze objętym ograniczeniami, obszarze zagrożenia

oraz na obszarze WAMTA i na innych obszarach, na których jest prowadzony odstrzał sanitarny;

- 5) finansowanie pozyskiwania dzików w ramach polowań na obszarze ochronnym, obszarze objętym ograniczeniami, obszarze zagrożenia oraz obszarze WAMTA;
- 6) ubój lub zabicie świń na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami lub obszarze ochronnym, o którym mowa w ust. 3.2.1 – w przypadku wystąpienia ASF u dzików (na podstawie art. 44 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt);
- 7) działania powiatowego lekarza weterynarii – po otrzymaniu zawiadomienia o podejrzeniu wystąpienia ASF – przeprowadzane zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 8) pobieranie próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF lub przeprowadzanie kontroli gospodarstw w zakresie spełniania wymagań związanych z bioasekuracją przez powiatowego lekarza weterynarii na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami lub obszarze ochronnym, o którym mowa w ust. 3.2.1;
- 9) unieszkodliwienie tusz dzików lub szczątków padłych dzików, pochodzących z polowania na obszarze zagrożenia i obszarze objętym ograniczeniami, niezagospodarowanych przez myśliwych;
- 10) unieszkodliwienie tusz dzików, które nie mogą być zagospodarowane przez myśliwych na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze ochronnym;
- 11) wypłatę środków za zgłoszenie znalezienia zwłok dzików padłych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 12) dofinansowanie bezpiecznego usuwania zwłok dzików padłych na obszarze ochronnym, obszarze objętym ograniczeniami i obszarze zagrożenia;
- 13) wzmocnienie środków bioasekuracji na drogowych przejściach granicznych z Federacją Rosyjską, Białorusią i Ukrainą;
- 14) dofinansowanie odłowu dzików, zgodnie z art.45 ust.1 pkt 8g) albo art. 46 ust. 3 pkt 8h) ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia i zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, a także uśmiercenia oraz transportu i unieszkodliwiania zwłok odłowionych dzików;

15) prowadzenie przez Inspekcję Weterynaryjną kampanii informacyjnej:

- a) dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz, a także rolników, myśliwych, władz samorządowych, innych służb, inspekcji i straży oraz społeczeństwa, obejmującej rozpowszechnienie informacji o:
- zagrożeniu ASF w taki sposób, aby te podmioty niezwłocznie zawiadamiały o podejrzeniu wystąpienia ASF zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt i sposobie zawiadamiania właściwych organów o podejrzeniu wystąpienia ASF,
 - pierwszych objawach zakażenia wirusem ASF,
 - ryzyku, jakie niesie wprowadzanie produktów wieprzowych do gospodarstwa, w którym są utrzymywane świnie, w tym w szczególności wprowadzanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej produktów pochodzenia wieprzowego spoza tego terytorium,
 - metodach bezpiecznego unieszkodliwiania padłych dzików lub dopuszczalnych sposobach zagospodarowania odstrzelonych dzików,
 - obowiązku zawiadamiania organów Inspekcji Weterynaryjnej o każdym przypadku znalezienia padłego dzika,
 - wymaganiach dotyczących bioasekuracji,
- b) dla podmiotów świadczących usługi z zakresu przewozu osób, w tym operatorów portów lotniczych i portów morskich oraz dla operatorów biur podróży i podmiotów świadczących usługi pocztowe i kurierskie, mającej na celu przekazanie wiedzy na temat ASF.

Właściwą władzą wykonawczą w zakresie realizacji programu są organy Inspekcji Weterynaryjnej, tj. Główny Lekarz Weterynarii, wojewódzki lekarz weterynarii oraz powiatowy lekarz weterynarii.

Afrykański pomór świń to groźna, wysoce zakaźna i zaraźliwa choroba wirusowa świń domowych wszystkich ras oraz dzików. Ludzie nie są wrażliwi na zakażenie wirusem ASF, w związku z czym choroba ta nie stwarza zagrożenia dla ich zdrowia i życia. Jednakże, wystąpienie ASF skutkuje przede wszystkim narażeniem danego kraju na ogromne straty finansowe, związane w pierwszej kolejności z całkowitym zablokowaniem możliwości eksportu świń lub wieprzowiny do krajów trzecich, jak również z brakiem możliwości handlu zwierzętami oraz produktami pochodzenia zwierzęcego wewnątrz Unii Europejskiej. Ponadto,

wystąpienie ASF niesie ze sobą konieczność wypłaty odszkodowań za zwierzęta zabite z nakazu organów Inspekcji Weterynaryjnej oraz poniesienia innych kosztów związanych ze zwalczaniem choroby. Strategia walki z chorobą polega na zlikwidowaniu wirusa w jak najkrótszym możliwym czasie. Obejmuje ona m. in. zabicie zwierząt w ognisku choroby i utylizację ich zwłok, kontrolę przemieszczania się zwierząt, ludzi, produktów pochodzenia zwierzęcego oraz sprzętu, oczyszczanie i dezynfekcję skażonych pomieszczeń i sprzętu, prowadzenie dochodzenia epizootycznego, perlustrację mającą na celu określenie zasięgu choroby oraz utworzenie obszarów zapowietrzonych i zagrożonych.

Szczegółowy sposób i tryb zwalczania ASF reguluje rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. poz. 754).

Najczęstszą przyczyną zakażenia świń jest bezpośredni kontakt ze zwierzętami zakażonymi lub skażonymi odpadkami żywnościowymi. W przypadku obszarów o wysokim zagęszczeniu gospodarstw utrzymujących świnię, rozprzestrzenianie się wirusa między gospodarstwami byłoby stosunkowo łatwe, głównie za pośrednictwem osób odwiedzających dane gospodarstwo lub poprzez skażoną paszę, wodę czy sprzęt wykorzystywany do obsługi zwierząt.

Z uwagi na powyższe uwarunkowania, ASF na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podlega obowiązkowi zgłaszania i zwalczania oraz zakazowi szczepień zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. poz. 754). Wystąpienie tej choroby podlega ponadto obowiązkowi zgłaszania do Komisji Europejskiej oraz innych państw członkowskich Unii Europejskiej, jak również do Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt (OIE).

Program jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej na zasadach określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 652/2014 z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiającym przepisy w zakresie zarządzania wydatkami odnoszącymi się do łańcucha żywnościowego, zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt oraz dotyczącymi zdrowia roślin i materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin, zmieniającym dyrektywy Rady 98/56/WE, 2000/29/WE i 2008/90/WE, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002, (WE) nr 882/2004 i (WE) nr 396/2005, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 oraz uchylającym decyzje Rady 66/399/EWG, 76/894/EWG i 2009/470/WE.

Program objęty rozporządzeniem stosuje się od dnia 1 stycznia 2018 r. w celu uzyskania dotacji w odniesieniu do kosztów poniesionych od dnia 1 stycznia 2018 r. Komisja Europejska zgodnie z art. 13 ust. 3 rozporządzenia nr 652/2014 zatwierdza roczne programy krajowe i powiązane środki finansowe od dnia 1 stycznia danego roku w formie decyzji o udzieleniu dotacji w odniesieniu do kosztów poniesionych od dnia 1 stycznia br. Proponowane rozwiązanie pozwoli na zachowanie ciągłości działań związanych z oceną sytuacji epizootycznej w zakresie afrykańskiego pomoru świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia i było stosowane od dnia 1 stycznia 2018 r. Należy podkreślić, że program ten ma duże znaczenie dla Polski, jako jednego z największych producentów trzody chlewnej w Unii Europejskiej, ma tym samym również duże znaczenie dla gospodarki narodowej. W związku z powyższym, ważny interes państwa wymaga wejścia po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w życie projektowanego rozporządzenia i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie.

Ponadto program jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej. Tym samym niewdrożenie w odpowiednim terminie projektu rozporządzenia spowoduje zmniejszenie lub wstrzymanie dofinansowania z Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

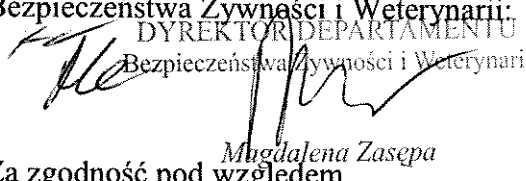
Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych, wobec czego nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

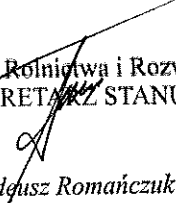
Projekt rozporządzenia zostanie ujęty w Wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Opracowano w Departamencie

Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii:
DYREKTOR DEPARTAMENTU
Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym:

wz. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
SEKRETARZ STANU

Tadeusz Romańczuk

Akceptował:

Nazwa projektu

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wprowadzenia w 2019 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu monitorowania zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i mający na celu poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie”

Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu

Szymon Giżyński

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu

Magdalena Bartosińska

Z-ca Dyrektora Departamentu Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii

tel. 22 623 18 43; fax: 22 623 21 05; e-mail:

sekretariat.zw@minrol.gov.pl

Data sporządzenia 5 grudnia 2018 r.

Źródło:

Upoważnienie ustawowe zawarte w art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2018 r. poz. 1967)

Nr w wykazie prac Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Afrykański pomór świń (ASF) jest chorobą, która po raz pierwszy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wystąpiła w 2014 r. i w dalszym ciągu stanowi zagrożenie dla populacji świń i dzików. Wymaga to stałego poszerzania, przez Polskę i pozostałe państwa członkowskie Unii Europejskiej, wiedzy na temat skutecznego i wczesnego wykrywania ASF oraz efektywnego jej zwalczania.

Biorąc pod uwagę aktualną sytuację epizootyczną w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń (African swine fever – ASF), tj. rozprzestrzenienie się choroby u dzików na większe niż dotychczas terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym przeniesienie choroby na centralne obszary kraju, niezbędna okazała się zmiana niektórych przepisów dotyczących środków, które powinny mieć zastosowanie przy monitorowaniu sytuacji epizootycznej oraz mających na celu zwalczanie ASF:

1) wprowadzenie pojęcia tzw. „Obszaru WAMTA” (obszaru, na którym prowadzone są działania średnioterminowe związane ze zwalczaniem ASF - Wider Area for Medium Term Actions/WAMTA), tj. obszaru obejmującego:

- gminy, które w całości lub części położone są w pasie do 100 km od granicy Rzeczypospolitej Polskiej z Obwodem Kaliningradzkim, Litwą, Białorusią i Ukrainą, za wyjątkiem gmin położonych na obszarach ochronnym objętym ograniczeniami i zagrożenia;

- gminy, które w całości lub części są położone w pasie do 100 km od zewnętrznej granicy obszaru ochronnego.

2) włączenie do kampanii informacyjnej innych służb i inspekcji oraz podmioty świadczące usługi z zakresu przewozu osób, w tym operatorów portów lotniczych i portów, oraz operatorów biur podróży i podmioty świadczące usługi pocztowe;

3) wprowadzenie zakazu dokarmiania dzików na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

4) wprowadzenie możliwości nakazu przez powiatowego lekarza weterynarii odłowu dzików na obszarze miast i obszarów gdzie nie wykonuje się polowań albo odstrzałów sanitarnych określenie kosztów z tym związanych;

4) zaktualizowanie stawek za dziki pozyskane w ramach polowania na obszarach ochronnym, objętym ograniczeniami i zagrożenia - za samicę przelatkę i dorosłą samicę dzika oraz za pozostałe dziki;

5) zaktualizowanie stawek za wykonanie odstrzału sanitarnego na każdym obszarze Polski, gdzie powiatowy lekarz weterynarii nakaże wykonanie tego odstrzału oraz na obszarze WAMTA - za samicę przelatkę i dorosłą samicę dzika oraz za pozostałe dziki;

8) wprowadzenie wypłaty środków za zgłoszenie znalezienia zwłok dzików padłych w całym kraju – za znalezienie zwłok padłego dzika w obszarach ochronnym, objętym ograniczeniami i zagrożenia oraz poza tym obszarem;

9) zaktualizowanie kosztu bezpiecznego usuwania zwłok dzików padłych na obszarach ochronnym, objętym ograniczeniami i zagrożenia – wprowadzenie kosztu za sztukę oraz kosztu za tonę.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Wprowadzenie środków wskazanych w programie pozwoli na podjęcie skuteczniejszych działań mających na celu przede wszystkim ograniczenie populacji dzików, stanowiących główny rezerwuariusz wirusa ASF, w środowisku oraz eliminację zwłok padłych dzików ze środowiska, a także działań mających na celu zwiększenie świadomości na temat ASF wśród innych służb i inspekcji oraz podmiotów świadczących usługi z zakresu przewozu osób i podmiotów świadczących usługi pocztowe.

Realizacja programu zapewni zwiększenie bezpieczeństwa epizootycznego w populacji świń i dzików na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a co za tym idzie ochronę terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz terytorium Unii Europejskiej przed rozprzestrzenianiem się wirusa ASF. Efektem powyższych działań będzie m.in. uzyskanie wiarygodnych danych na

temat zakażeń wirusem ASF u świń i dzików oraz obszaru, na którym te zakażenia występują, co w konsekwencji pozwoli na skuteczne hamowanie szerzenia się ASF oraz wykazanie wobec Komisji Europejskiej i państw członkowskich poprawy sytuacji epizootycznej. Brak nowych przypadków i ognisk ASF pozwoli na wykazanie zatrzymania rozprzestrzeniania się wirusa, a nawet jego zwalczenie.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Celem ich realizacji jest ochrona terytorium Unii Europejskiej przed rozprzestrzenianiem się wirusa ASF poprzez wczesne wykrycie zakażenia wirusem ASF i jego zwalczenie. Analogiczne programy, podejmujące działania związane z wystąpieniem lub zagrożeniem ASF, prowadzone są na terytorium Litwy, Łotwy, Estonii, Węgier, Rumunii i Słowacji.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
posiadacze świń	211 607 siedzib stad	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Szkolenia, kampanie informacyjne, udostępnianie świń do badania klinicznego i pobierania próbek do badań laboratoryjnych
myśliwi	120 610 myśliwych	Polski Związek Łowiecki	Szkolenia, kampanie informacyjne, prowadzenie odstrzału sanitarnego, odstrzału dorosłych samic dzika oraz poszukiwania zwłok dzików padłych
inne służby i inspekcje oraz podmioty świadczące usługi z zakresu przewozu osób, w tym operatorzy portów lotniczych i portów, oraz operatorzy biur podróży i podmiotów świadczących usługi pocztowe	Wielkość zmienna trudna do oszacowania	Brak	Szkolenia, kampanie informacyjne
organy Inspekcji Weterynaryjnej, zarówno bezpośrednio zaangażowane w realizację programu – powiatowych i wojewódzkich lekarzy weterynarii, jak również organ nadzorujący realizację programu – Główny Lekarz Weterynarii	Główny Lekarz Weterynarii, 16 wojewódzkich lekarzy weterynarii, 305 powiatowych lekarzy weterynarii	Dane własne Inspekcji Weterynaryjnej	Bezpośrednia odpowiedzialność za realizację projektu
lekarze weterynarii wyznaczeni do wykonywania czynności urzędowych, w tym do badania świń przeznaczonych do uboju i mięsa z tych zwierząt	Wartość zmienna uzależniona od decyzji powiatowych lekarzy weterynarii	Dane uzyskane od Inspekcji Weterynaryjnej	Wykonywanie zadań w zakresie określonym w decyzjach powiatowych lekarzy weterynarii wyznaczających lekarzy do czynności urzędowych
zarządcy przejść granicznych	15 przejść	Dane uzyskane od Inspekcji Weterynaryjnej	Wzmocnienie środków bioasekuracji na drogowych przejściach drogowych z Federacją Rosyjską, Białorusią i Ukrainą
laboratoria wyznaczone	Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach	Dane uzyskane od Inspekcji Weterynaryjnej	Prowadzenie badań laboratoryjnych

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia, ze względu na materię objętą proponowaną regulacją nie będzie podlegał konsultacjom społecznym. Projekt stanowi kontynuację programu zwalczania prowadzonego w latach poprzednich.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem		25,033										25,033
budżet państwa		25,033										25,033
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem	39,693											39,693
budżet państwa	39,693											39,693
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem	- 39,693	- 25,033										-14,66
budżet państwa	- 39,693	- 25,033										-14,66
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												

Źródła finansowania

Finansowanie programu odbywa się ze środków budżetowych określonych w części 83 – rezerwy celowej, działu 758 – różne rozliczenia, rozdziału 75818 – rezerwy ogólne i celowe poz. 12, przeznaczonej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania chorób zakaźnych zwierząt), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, w tym na wypłatę wynagrodzeń dla lekarzy, wyznaczonych na podstawie art. 16 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej lub poz. 8 w części podlegającej refundacji ze środków Unii Europejskiej oraz środków budżetowych określonych w części 85 – budżety wojewodów, działu 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdziału 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego.

Program jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej na zasadach określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 652/2014 z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiającym przepisy w zakresie zarządzania wydatkami odnoszącymi się do łańcucha żywnościowego, zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt oraz dotyczącymi zdrowia roślin i materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin, zmieniającym dyrektywy Rady 98/56/WE, 2000/29/WE i 2008/90/WE, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002, (WE) nr 882/2004 i (WE) nr 396/2005, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 oraz uchylające decyzje Rady 66/399/EWG, 76/894/EWG i 2009/470/WE (Dz. Urz. UE L 189 z 27.6.2014). Stosownie do art. 5 ust 1 w przypadku gdy wkład finansowy Unii przybiera formę dotacji, nie może on przekraczać 50 % kosztów kwalifikowanych. Jednocześnie zgodnie z lit. b ust. 2 art. 1 maksymalna stawka, o której mowa w ust. 1, może zostać zwiększona do 75 % kosztów kwalifikowanych w odniesieniu do państw członkowskich, których dochód narodowy brutto na mieszkańca w oparciu o najnowsze dane Eurostatu wynosi mniej niż 90 % średniej UE. Polska należy do takich krajów i dlatego założono, że kwota dotacji na przedmiotowy program osiągnie poziom 75% kosztów kwalifikowanych.

Współfinansowanie ze środków budżetowych UE będzie polegać na częściowej refundacji kosztów pierwotnie poniesionych z budżetu krajowego.

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Wskazana w tabeli kwota dochodów w wysokości 25,033 mln zł stanowi 75% szacunkowych kosztów kwalifikowanych przedmiotowego programu, które będzie podlegać współfinansowaniu ze środków finansowych Unii. Niemniej jednak ostateczna wysokość wkładu finansowego Unii zostanie określona po dokonaniu przez Komisję europejską sprawozdań technicznych i finansowych sporządzonych przez Polskę po zakończeniu programu. W załączeniu kalkulacja kosztów.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki

Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Projektowane rozporządzenie będzie miało korzystny wpływ na zapewnienie bezpieczeństwa epizootycznego w populacji świń i dzików na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a tym samym na funkcjonowanie gospodarstw i przedsiębiorstw związanych z branżą mięsną, co przyczyni się do utrzymania ich konkurencyjności na rynku unijnym i rynkach państw trzecich. Badania laboratoryjne przeprowadzone w ramach programu pozwolą na wczesne wykrycie wirusa ASF, co umożliwi niezwłoczne zastosowanie środków administracyjnych przewidzianych w przepisach o zwalczaniu tej choroby, w celu likwidacji jej ognisk. Pozwoli to na minimalizację strat wynikających z zamknięcia rynku unijnego i rynków państw trzecich oraz konieczności wykonania przez posiadaczy świń nałożonych nakazów i zakazów.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń								

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

☐ tak
☐ nie
☒ nie dotyczy

☐ zmniejszenie liczby dokumentów
☐ zmniejszenie liczby procedur
☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy
☐ inne:

☐ zwiększenie liczby dokumentów
☐ zwiększenie liczby procedur
☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
☐ inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.

☐ tak
☐ nie
☒ nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Realizacja programu, po wprowadzeniu go w życie projektowanym rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, nie będzie wymagać zatrudnienia dodatkowych pracowników w powiatowych i wojewódzkich inspektoratach weterynarii oraz w Głównym Inspektoracie Weterynarii. Pobieranie próbek do badań laboratoryjnych będzie wykonywane przez urzędowych lekarzy weterynarii oraz w niektórych przypadkach przez przeszkolonych myśliwych. Wykonywanie pozostałych zadań przewidzianych w programie będzie realizowane przez urzędowych lekarzy weterynarii lub pracowników innych organów administracji publicznej.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne
☒ sytuacja i rozwój regionalny
☐ inne:

☐ demografia
☐ mienie państwowe

☐ informatyzacja
☐ zdrowie

Omówienie wpływu	Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało bezpośredniego wpływu na sytuację i rozwój regionalny. Wprowadzenie w życie Programu będzie miało pośrednio pozytywny wpływ na sytuację i rozwój regionów, gdyż umożliwi uniknięcie strat gospodarczych wynikających ze zmniejszenia produkcji oraz zmobilizuje podmioty gospodarcze do większej dbałości o stan zdrowia utrzymywanych świń oraz podwyższenie standardów bioasekuracji w gospodarstwach.
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
1) badania laboratoryjne w kierunku wykrycia ASF przeprowadzane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; 2) zakup 50 wag hakowych do ważenia tusz odstrzelonych dzików; 3) finansowanie funkcjonowania 5 odłowni żywołownych do odłowu dzików; odłowione dziki podlegają uśmierceniu; 4) finansowanie polowania i odstrzału sanitarnego na przelatki i dorosłe samice dzika oraz pozostałe dziki; 5) finansowanie odłowu dzików na obszarach miast i na obszarach gdzie nie wykonuje się polowań albo odstrzałów sanitarnych; 6) finansowanie poszukiwania i bezpiecznego usuwania zwłok dzików padłych na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; 7) finansowanie unieszkodliwiania tusz dzików, które nie mogą być zagospodarowane przez myśliwych na obszarach objętym ograniczeniami i zagrożeniami; 8) wzmocnienie środków bioasekuracji na drogowych przejściach granicznych z Federacją Rosyjską, Białorusią i Ukrainą; 9) prowadzenie przez Inspekcję Weterynaryjną kampanii informacyjnej dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz, a także rolników, myśliwych, władz samorządowych oraz społeczeństwa oraz innych służb i inspekcji oraz podmiotów świadczących usługi z zakresu przewozu osób, w tym operatorów portów lotniczych i portów, oraz operatorów biur podróży i podmiotów świadczących usługi pocztowe; 10) prowadzenie szkoleń dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną przez Inspekcję Weterynaryjną, związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego, pasz oraz rolników i myśliwych, mających za zadanie przekazać wiedzę na temat ASF. 11) ubój lub zabicie świń na obszarze zagrożenia lub objętym ograniczeniami lub ochronnym, w przypadku wystąpienia tej choroby u dzików; 12) postępowanie powiatowego lekarza weterynarii po otrzymaniu zawiadomienia o podejrzeniu wystąpienia ASF, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (nadzór bierny) przeprowadzane zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt; 13) pobieranie próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF lub przeprowadzanie kontroli gospodarstw w zakresie spełniania wymagań związanych z bioasekuracją, przez powiatowego lekarza weterynarii (nadzór czynny nad gospodarstwami) na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami lub obszarze ochronnym.	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
Celem programu jest ochrona terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz innych państw Unii Europejskiej przed rozprzestrzenieniem się ASF. Miernikiem programu będzie liczba przeprowadzonych badań, ze szczególnym zwróceniem uwagi na badania, w których uzyskano wynik pozytywny. Miernik jest oceniany na bieżąco i ograny Inspekcji Weterynaryjnej w przypadku wyniku dodatniego są zobowiązane do podjęcia działań przewidzianych w przepisach prawa.	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	
Kalkulacja kosztów.	

